

Utdrag av Øvre Rømerike sørrenskriveris tingbok nr. 14.

1670

(Sørrenskriver: Rasmus Jenssønn. Hvor det ikke er anført: "Rasmus Jenssønns skrift", er forhandlingene innført av Hans Thommessønn.)

Fol. 1 a.

14. februar 1670.

Rettergang på Hauger arvetomt i Ullensaker,
Saksøker er Hannibal Stub med rikens stevning av 11.-1.-70.
mot fogden Anders Simenssønn. Ångår endel utlegg som sak-
søkeren krever i sin salig stedmors bo, og at fogden ikke
skal ha etterkommet stattholderens resolusjoner.

Tilsted.: Fogden over Nedre Rømerike Jens Paulssønn, iføl-
ge høye øvtighets befaling. Lensmannen Hans Halvorssønn
Frogner og ~~og~~ Rasmus Jenssønn selv.

Lagrett: Engelbret Nafstad, Oluf Børgen, Oluf Ramby, Even
Nafstad, Peder Kumbry og Peder Mæstad.

Hannibal Stub legger mellom annet fram: 3. Fullmakt fra si-
ne brødre Laurits og Mads.

Fol. 1 b.

6. En obligasjon under salig Marens Michelsdatters og Mils
Bertelssønns hender, dateret Hauger 27.-11.-66. Den lyder
på ~~bok~~ endel bøker av hvilke stattholder Gyldenløve ~~og~~ en-
del ~~og~~ biskop Hans Clausønn Rosing endel den tic skulde
hatt, som skal leveres til Marens stedsonner. Om det ikke
skjedde til 1.-1.-67, da å gi til straff 100 riksdaler.
- For fogden Anders Simenssønn møter hans tjener Rasmus Ta-
rnelssønn med et skriftlig innlegg. Fogden prosederer på
at han er stevnet med før kort varsel..

Fol. 2 a.

Avsagt: Hannibal Stub har forgjeves gjort dette stevnemål
(av ovennevnte årsak). Henvises til nytt stevnemål.

11. mars 1670.

Alminnelig sakting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Hans Frog-
ner og Rasmus Jenssønn selv. Mens en rikens stevning fore-
tas, som Anders Simenssønn hadde uttalt mot hr. Hans Arendt-
sønn, presiderer fogden over Nedre Rømerike Jens Paulssønn
i retten, ifølge stattholderens resolusjon.

Lagrett: Oluf Lauten, Anders Ile, Hans Brotnu, Amund Vettal i Oluf Hiltons sted i Gulbrand Furusets sak, Hans Lauten, Oluf Hilton og Sven Ile.

Fogden Anders Simenssønn har med rikens stevning av 1.-12.-69 stevnet følgende prov: Jens Kolby, Hans Kolby, Rasmus Gislevoll, løytnant Rasmus Hanssønn og korporal Laurits Halvorssønn Bjørke - til å prove om det som skal være passert i Hovin kirke 3.-10.-69. Endel communianter skal da være vist fra skriftestolen av hr. Hans som forega at de ikke kunde admitteres fordi der skulde mangle vin. Hr. Hans Arendtssønn og Johannes Hauger er stevnet til å høre provene.

Fol. 2 b. For hr. Hans møter hans sønn Jonas, uten fullmakt, men med en kontrastevning.

Anders Simenssønn spør provene om det ikke var så at endel folk som hadde beregnet seg til skrifte 3. oktober i Hovin kirke, ble avvist, blant dem særlig en gammel mann Hågen Kjos og hans kvinne.

Hans og Jens Kolby svarer: Da hr. Hans sluttet preken den dag, så han i prekestolen: "I godt folk, mine kjære sognefolk, må ikke fortænke meg at jeg ikke anbefalet eder som tilbød seg, til skrifte idag. Det er ikke min skyld, men jeg kunde ikke fordi her fattes vin. Det bør han tilsvare som vinen bør at holde."

- Rasmus Gislevoll vitner at der ble avvist 30 personer, mest unge folk. Dog Hagen Kjos og hans kvinne blant dem, Hågen vel 70 år gammel, og hans kvinne enda noe eldre. Samme dag ble annammet 62 personer til skrifte og sakrament.

Løytnant Rasmus Hanssønn og Laurits Halvorssønn Bjørke prover: Førnevnte dag etter gudstjenesten, kom Johannes Hauger til dem og begjørte at de vilde se hvor meget vin det var til åvers. De fant at det var beholden omrent 1 pot vin, som ble slatt fra flasken og i en kanne. Dette skjedde i løytnantens stue som ligger tett opp til kirken med de andre Hovin-gårders bygninger.

Fol. 3 a. Hr. Hans' kontrastevning er datert 18.-12.-69. Med den stevner han til prov: Løytnant Rasmus Hanssønn, Leitenderen, dog uten navn, på Nesti, Rasmus Gislevoll, Jonas klokker, Nils Hanssønn Kolby, Halvor Ingjær, Jo-

hannes Hauger og Nils Hauger, og hr. Christoffer Gram, medtjener (= kapellan) her samesteds.

1. Rasmus Hanssønn har ikke mer å prove i denne sak.

2. Jon Nesti. Jonas Hanssønn spør ham om han ikke en gang hadde vært i sognebuds etter hr. Christoffer om å komme til Nesti, og som han da kom til prestegården, skulde han være vist til Hauger etter vin, som han da ikke så snart skylda fatt, hvorudover den syke skulde være død før presten kom dit.

Til dette svarer Jon Nesti at han var etter presten, men ikke etter vinen. Presten tok sin egen vin og drog straks med ham. Da de kom på Nesti-jordet, møtte hans bror Jens Nesti dem og sa at deres mor var alt død. Dermed vendte hr. Christoffer tilbake igjen.

3. Rasmus Gislevoll har ikke mer å prove.

4. Jonas klokker prover: Den 3. oktober da hr. Hans hadde skriftet så mange som hannem selv got siuntes, da kalte han Jonas til seg og bad ham teller dem som var til overs.

Fol. 3 b. Da gikk Jonas til Rasmus Gislevoll som medhjelper. Rasmus talte dem og sa at det var 30. - Etter at prekenen var endt, kom Johannes Hauger fram, tok flasken av alteret, gikk tilbake, og røstet den. Det var en tinnflaske. Jonas hørte da at det svalpet og var vin enda i flasken. Da sa Johannes Hauger til presten: "Kjære farer, her er mere vin i flasken." Men hr. Hans svarte intet dertil.

Nota: Ufter prediken, forstääs ald kirkens tienestes forendigelse på dette sted.

5. Nils Hanssønn Kolby og c. Halvor Ingjær har intet å prove.

7. Johannes Hauger og 8. Nils Hauger. Jonas Hanssønn visste ikke noe å spørre dem om.

9. Hr. Christoffer Gram har skrevet sitt svar på stevningen, datert 20.-12., som var nest før han trolovet hr. Hans' datter, og forskyter seg deri til sin ordinære dommer og verneting.

- Etter fogdens forlangende avlegger hans vitnesed.

Lesss: 1. Kongens missive til stattholder Gyldenløve angående major Hünefeldts demisjon fra kompaniet, at han drigott skal nyte til eiendom gården Øisrud med underliggende udegård, sag og sagste. Datert Kjøbenhavn 24.-1.-05.
2. Forordning om at adelens og ridderskapet med deres be-

tjenter "og alle andre" skal bære sørgeklær år og dag over Fredrik 3.s død. Datert 13.-2.-70.

3. Forsøkning om alt spills avskaffelse til alle brytlupner og vertsråper i år og dag. Samme dato..

4. Fobud mot all hugst uten kongens forlov i alle geistliges benådede eller fortrente skoger. Datert 15. -2.-70.

I de etterfølgende saker presiderer igjen Anders Simonsen retten på embeds vegner.

Oluf Julsets sak mot Gulbrand Furuset for skjelderi. (Jfr. 23.-9., 4.-11. og 5.-11.-69) Na påstevnet av Oluf med rik ns stevning av 11.-11.-69.

Prov: 1. Peder Klæssønn. Tas ikke til prov; da Gulbrand Furuset anfører at Peder har Oluf Julsets brorkvinne til ekte.

2. Korporal Johan Wilhelm Erlebach prøver at han var med Oluf Julset og Syvert Hjødal i beskikkelse til Gulbrand Furuset st. Hans dag. Da de kom dit, fant

Fol. 4 b. de Gulbrand stående på gården og vri vidjer, ti han vilde avførde sine folk til byen. Oluf spurte Gulbrand om han vedstod seg de ord han hadde sagt til Oluf samme dag. Gulbrand svarte: "Hva jeg har sagt før middag, kan jeg vel og si etter middag. Du går i min skog og hugger som en skjelm, og tjener kongen som en skjelm."

3. Syvert Hjødal prøver i m korporalen.

- Utsettes til næste ting med 12 -aars lagrett.

Gulbrand Furuset har med rikens stevning av 19.-11.-69 stevnet Oluf Julset for skjeldri og ørnerrike ord.

Prov: 1. Kristen Furuset: 3 dager før milkelsdag foreldren høst var han en sonnig ettermiddag et erend på Julset. Der var Laurits og Kristen Stokstad, med flere, og Gulbrand Furusets sønn Erik. Oluf spurte Erik om det var han eller hans far som hadde tatt hans (Olufs) ltv i skogen. Erik svarte: "Lei. Men har noen tatt det, da har han før tatt det. Jeg vet intet derav."

Oluf sa: "Han kan komme end engang. Jeg skal opp og bryte ner, så skal vi se hvem som bør ha lavet." Han måtte like så gjerne gått hjem i mitt ladegolv og ta mit høy eller korn, som han går og tar mit ltv, det

jeg skylda ha å nare mine kreaturer med. Vi skal drages om hvem som skal være en tyv, enten han eller jeg, og det samme ltv."

2. Laurits Stokstad prøver omrent det samme. Han sier at han og de andre satt der på Julset og spilte kort.

3. Tore Høgensønn Onsrud tas ikke til prov, da han har Gulbrand Furusets datt-r til ekte.

4. Syvert Hjødal prøver: Han stod i sin fars' gård da Oluf Julset red førti til lensmannen for å synne seg forleden høst. Da hørte han at Oluf Julset ropte til Gulbrand Furuset: "Kom nå og følg meg, Gulbrand, og ligg ikke oppi skogen og myrd folk." Deretter kom Gulbrand ned til nedre Furuset og skjøt Syvert til prov.

5. Rasmus Lauritssønn Pjørke prøver att at han samme tid red utetter sammen med Oluf Julset. Han hørte da at Oluf Julset ropte til Gulbrand: "Du skal være en tyv og en skjelm inntil du beviser meg noe sådant over." Han skiltes med Oluf ved Algrems vegskill.

6. Jens Furuset. 7. Birgitte Eriksdatter.

Fol. 5 b.

Fol. 6 a.

12. mars 1670.

Inget fortsetter på Lauten i Ullensaker.

Lagrett: Bottel Nesten, Kristen Furuset, Anders Algren, Laurits Sørby, Sven Oppen, Even Nafstad, Henrik Møstad, Anders Ille, Hans Brøtnu, Sven Ille, Haavør Komstads og Amund Vettal.

Sak mellom Julsets besittere og Gulbrand Furuset angående skogdele. (Jfr. 4.-11.-69)

Gulbrand Furuset beroper seg på flere prov: Paul Melstrøm, i Odal, Oluf Brørud i Nes, Oluf Stubberud i Akerherred, Peder Stensbys kvinne Gunne, Amund Myrer og flere.

- Utsettes til åstedet 7.-6. førstkomende.

Fol. 6 b.

Fogden har stevnet Hans Dragvoll for resterende landskyld av hans gård for 1667, 68 og 69, arlig 1 skippund tungt. Hans sverer at han har betalt endel.

Avsagt: Han har forvirket sin førstebygsel og bør fravike gården, og dog betale den resterende landskyld, med billig forkostning innen halv måned, under vedborlig utkastelse etter loven.

Oluf Jenssønn Kolby er innstevnt av Gunnar Kolby fordi han

skal ha frafestet Gunnerihalvparten av hans gårds og leiemål mot hans vilje. Oluf har fått forhvervet sekretær Mats Tonsbergs bygselseddel derpå.

Fol. 7 a. For Oluf Jenseønn møter hans bror Hans Jensønn. Han legger fram en kopi av bygselsedden, men på ustemplet papir. Oluf skal derfor bøte 1 mark sølv for uteblivelse.

Mogens Lauritssønn - på sin husband fogdens vegner - saksøker Øvels Ille for restgjeld 58 riksdaler 23 skilling ifølge hans obligasjon dateret Gjerdrum 24.-4.-69, som skulde vært betalt til avvikte st. Mikaeli. Øvels sier at han har hatt endel sagtemmer i beredskap til fogden til betaling av gjelden, som ikke har behaget fogden.

Avgjørelse: Han skal betale gjelden.

Oluf Trøllsønn Lauten saksøkes av fogden på slottsfoldens vegner, for 2 års resterende landskyld, årlig 1 pund. Herfor kreves 12 rør. + julemerker og ferskmat. Begge leitendinger, Oluf og Isten Lauten, sier at de tilbød landskylden 1 pund mel forleden år, men slotts-fogden ville ikke motta den. De greide ikke å skaffe penfer tilveie.

Dom: De skal betale landskylden, enten i tunge eller med penger, med julemerker og billig kost og tæring.

Christen Jørgensønn, med fullmakt til å kreve inn gjeld etter salig Maren m. Kjeld Stubs, forlanger dom på gjeldspostene. Den uttatte rikens stevning er følgynt på hestevangen ved kirken, og de fleste innstevnere møter. - "Som altsammen i restansen er antegnet, ti den befinner hel vidtløftig uriktig, og mange av dem forar med, item endel bortdød, og derfor formedelst dagens forløp, herudi ikke var leilighet at inføre." .

Dom: De som erkjenner kravets riktighet, skal betale. De som imotsier eller med bordkjørsel og tømmerleverans har betalt på sin gjeld, skal gjøre regnskap og deretter betale innen halv måned etter dommens forkynnetse.

Fol. 7 b. Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

Hans Flindrum forlanger tingavitne om sin alder. Han

har supplisert til stattholderen om å bli fritatt for verjemålet for Kjeld Stubs yngste datter Gunnhild, på grunn av hans alder, 74 år. Stattholderen har forlangt bevis for han alder. - "Hvorom ingen riktighet kunde erholdes."

Tinglyses: Et pantebrev på 1/2 pund jordegods i Øvre Stokker, pantsatt av Gudmund Hønsi i Sørum for 80 riksdaler til Halvor Ingjer. Dateret Ingjer 2. (?) -1.-1660.

Fol. 8 a. Almuen er forlikt med Johannes Hauger, at han skal ringe klokken etter kongens kongens befaling i år og dag, til kristelig minnelse etter den salige herre kong Fredrik den tredje, - og derfor skal Johannes ha av hver helgård 3 settinger havre, av hver halvgård 2 settinger og av hver ødegård 1 setting. Derimot skal han forrette ringingen som han akter å forsvere.

Den rikens stevning som fogden har forhvervet over Gulbrand Furuset for slagsmål ~~xx~~ ets. (dateret 11.-11.-69), utsettes til østedet sammen med hovedsaka.

Fol. 8 b. Mikkel Jensønn Løken krever ipå Nils Tolders vegner dom på resterende tømmerkjørselspenger "for tømmer til kongens sag i Akerselv".

Dom: De resterende skal betale, av hver fullgård 1 rør. 17 sk., halvgårder 1/2 rør. 8 sk.

14. mars 1670.

Alminnelig sakting på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Tilstede: Fogden Anders Sirensønn, lensmannen Hans Halvorssønn (!), Rasmus Jensønn sørenskriver selv, med flere.

Lagrett: Oluf M. Sandum, Bjørn Oistad, Iuf Vitteberg, Oluf Fjelstad, Halvor Tirshov og Villum Rogstad.

De samme forordninger med mere leses, som på Lauten 11.-3.

Fol. 8 b. Fogden har stevnet Jakob Olssønn Ask for leiemål med Mari Federsdatter sammeteds. Begge møtr. Mari sier at barnet ble født 1 måned før sommermål forleden år, og er nå død. Jakob benekter. Han beskylder henne for å gå fra den ene til den andre og har hatt horerykte.

Dom: Jakob skal bøte 12 rør. til kongen, såfremt han ikke kan løeve seg selv 12. til første ting. Dessuten skal

han står kirkens disiplin, og svare henne for vaner, når hun søker sin rett mot ham.

Anne salig m. Trugels Nielsens etterlevverske av Kristiania, ved sin fullmektig Laurits Bersvendssønn, sak-søker med rikens stevning av 8.-1.-70 Kristoffer Lauritssønn Sandum for at han uten hennes salige manns minde eller hennes samtykke har tilveket og brukt garden Sandum som er underlagt prestebølet.

Kristoffer møter og legger fram fogdens brev på at han måtte bruke samme gård til bødsæd året 1669. Fogden selv la til kornet, på det at bonden skulde svare landskyld og skatter. Dateret 15.-5.-69.

Fol. 9 a. Fogden stiller seg som Kristoffers hjemmelmann, og henviser til kongens skattekjøring som påbyr at fogden skal la alle ødeliggende gårder bruke og derav først svare kongens skatter.

Kristoffer sier at han betalte landskylden, 1 pund mel, til saksøkeren før jul.

Avgjørt: Kristoffer Sandum frikjennes. Dog landherrens byggselrett uforkremket.

I følgende sak ikke tilnevnes Gulbrand Asmyr lagretten, i stedet for Bjørn Olstad.

Fol. 9 b. Embret Tærud fra Skjedsmo, hans sak mot salig Syver Torshovs enke og barn, og Eliæ Vang og hennes barn.

(Ufr. 10.-3.-69) og 7.-12.-68) Angår 1 pund jordegods i Haugen i Høland og 1 fjerding i Barbal i Enebakk. Herav mener saksøkeren at hans nustru Rengdi Andersdatter tilkommer 1 tredjedel. Dette har de saksiktne enkers menn forholdt henne ved en 6-mannsdom av 23.-6.-1649.

- Som fullmektig for saksøkeren møter Jakob Værhaug.

Saka er nå hjemfunnen av lagmannen til endelig dom.

- Amund og Hans Vang møter på egne og sin mors vegner, Villum og Jon Torshov på egne og sin mors vegner.

Fol. 10 a. Dom:

Fol. 10 b. Salig Jørgen Vangs og salig Syvert Torshovs arvinger bør være pliktig enten å skaffe Rengdi Andersdatters part i ødelsgodset i Haugen så freist som igjen som de antok det, eller fornøye henne en tredjedel av de penger som de har oppebåret derfor. Desuten hennes arvelodd i

den fjerding i Barbal. Likeledes bør de betale den ku som de har solgt av hennes arv.

Fol. 11 a. Fogden får dom på restanser.

Mikkel Jenssønn, Niels Tolders fullmektig, forlanger dom over dem som rester med tømmerkjørselspenger, av hver fullgård 1 rdr. 15 sk., halvgårder 1/2 rdr. 3 sk.
Dom: De resterende skal betale.

15. mars 1670.

Allmennlig ting på Holter tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogdens fullmektig Mogens Lauritssønn, Nasmus Jenssønn selv, lensmannen Tør Eset med flere.

Lagrett: Knut Rovol, Askil Jaer, Peder Foss, Tørnis Nordby, Gudmund Engelstad og Paul Hafstad.

Leses: Forskrifter om sørgeklar^{ing} som spilles avskaffelse i år og dag over kong Fredrik IIIs død, om forbud mot å nugga i geistlige gods' skoger og om skattenes betaling.

Fol. 11 b.

Olf Brøstad har stevnet Jørgen Hveim for 7 rdr., tatt ham for 4 år siden. Jørgen møter ikke. Skal derfor betale 1 mark salt i stevnefall.

Etter at dette var innskrevet, kom han selv tilstede og berettet at fogden vilde betale pengene på hans vegner.
Dom: Jørgen Hveim skal betale de 7 rdr. til Olf Brøstad, og gi kost og tøring.

Mogens Lauritssønn har stevnet Mats Totter for 3 1/2 rdr. for 2 tønner 1 kvarter navre som Mats har borget for 2 år siden. Dom: Han skal betale, og gi saksøkeren kost og tøring.

Fogden får dom på restansene.

Fol. 12 a.

Mikkel Jenssønn som fullmektig for Niels Tolder, krever dom for resterende tømmerkjøringsspenger for sagtømmer som de er pliktig å yte til kongens eiger i Akerselv, av hver fullgård 1 rdr. 15 sk., halve ad advanant.
Dom: De resterende skal betale.

16. mars 1670.

Tinget fortsetter på Holtur tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogden Anders Simenss nn, lensmannen Tor Eset, .
Easmus Jنسenn selv, med flere.

Lagrett: Knut Rovol, Paul Haugerud, Askel Jaer, Gudmund Engelstad, Trin Elton, Gullik Låke, Kristoffer Finstad, Tørris Jordby, Paul Hafstad, Nils Elton, Paul Slattum og Peter Foss.

Leses: Niels Tolders supplikasjon angaende den lydig-
het som kirkens landbønder har i stiftet er pliktig til
å svare ham på kirkekommissær Titus Bülches vegner. Med
stattholderend resolusjon.

Fogden har stevnet de interesserte personer fra Sandsnes, om den uhyrlige og ukristelige gjerning som er
kommen i bygderykte: at Morten Sandsnes' sønn skyldte
ha hatt legemlig samfelte med en ko tilhørende hans
fars husmann.

Prov: Karen Arnesdatter, husmannens kone som eide kua.
Hun beretter at det førnevnte foregikk søndag kveld et-
ter nyttårsdag. Morten Sandsnes' sønn heter Johannes.

Fol. 12 b. Hun nevner ~~badstua~~ en badstue.

En tid etter gikk Karen til fogdegården for å angi det
passerte. Hun traff ikke fogden hjemme. Hun berettet
det derfor til fogdens skolemester Christen Rasmussen
som skrev det ned.

- Johannes Mortensson møter og nekter gjerningen.

Hans mor Birgitte Sandsnes som er beskyldt for å ha bygd
Kari betaling for å tie, nekter dette.

Fogden spør så hvorfor Johannes deretter drog til Hur-
dal. Johannes svarer at han i høst hadde boret bort
1/2 skålpond tobakk til sonnen hans Syvert Sand, Tore
sten, og drog dit for å kreve betaling derfor. Med det
samme var han hos sin morbror Embret Melby. Fra Sand

Fol. 13 a. gikk Toresten med ham til Melby for å kreve et par sko
for sin bror som er soldat hos Embret. Johannes ble på
Melby i 3 dager. Så gikk han hjem.

- Morten Sandsnes har stevnet sin tjenestepike Lisbet
Olssatter som prov. Lisbet prover: Annendags kveld
etter at det usæmmelige skulde være skjedd, gikk hun
hen i badstuen til husfolkene. Blant annet bed Kari

henne da at også hun skulle si hun hadde sett det samme med
drengen som Kari beretter å ha sett i fjøset.

Valborg Eriksdatter som også tjener på Sandsnes, prover:
Hun hørte at Kari bad Lisbet å si som Lisbet har provet.

Peder Erikssønn svenske som da tjente Morten Sandsnes, pro-
ver: En tid etter det førnevnte kom Johannes til ham i
vedskjulet og spurte ham om vegen til Sverige.

- Johannes nekter at han spurte om vegen til Sverige, men
Peder svenske bad ham dra sin kos til Sverige.

Fol. 13 b. - Kari Arnesdatters mann Kasper Olssønn har også møtt og
hører provene.

Flere prov påberopes. -- Utsettes, og imens skal Johannes
holdes i arrest.

Fogden har stevnet Oluf Hanssønn Eik for at han skal ha
slått sin tjenestepike Mari Kjølsdatter forleden i skáringen
gen. Mari sier at han slo henne så hun var ufør i 3 uker
og knapt kunde ete. Det kom av at Oluf hadde befalt henne
å skjære på ett sted. Men hun hadde begynt å skjære på et
annet sted som ikke var så modent. Hun krever en vadmel-
trøye og en ferrets overdel av sine opptjente klær hos Oluf.

- Oluf Hanssønn nekter ikke at han slo henne, men sier at
hun var ufør bare i 8 dager.

Prov: Even Eik og Tryg Eik som hadde hørt hennes skrik og
klage da hun ble slått, og senere så henne "blåslagen".

Dom: Oluf Hanssønn skal gi henne 1 rdr. for hennes skade,
og bøte 8 ørtuger 13 merker sølv til kongen. Dessuten skal
han gi henne de opptjente klær.

Fol. 14 a. Fogden har stevnet Oluf Amundssønn Laken for slagsmal. Det
var begått forleden jul hos Oluf Amundssønn Holter, mot Hä-
gen Harstad, hr. Samuel Rasmussen og Amund Harstads kvin-
ne. - Oluf Laken nekter å ha gjort annet enn nædverge.
Han beroper seg på prov: Ingrid Brøstad, Ejertrud som tje-
ner på Laken, og Eli på Laken.

Utsettes.

Fogden har stevnet Iver Breen for ulovlig tømmerhugst i
prestebolts skog, tilliggende Huegetoen, og i kongens al-
menning.

Iver svarer at han har hugget 40 tylfter + 10 stokker. Det
har han leid skog til av hans (Hans ?) Veit på Sesvoll, så
når som 3 tylfter han har hugget i Huegetoen-skogen.

Fogden har stevnet Kristoffer Ramstad for at han huser kompaner, særlig en ved navn Tore som skal ha stjålet tilforn, og som skal ha vært hos Kristoffer i 8 dager. Kristoffer svarer at han bare hadde samme karl en uke til å slå med seg. Og enda var det to helligdager i ~~sa~~ samme uke. Kristoffer var envirkemann og behøvde arbeidsfolk, og karlen gjorde intet ondt her i noen måte. Avsagt: Kristoffer Ramstad skal bøte etter tingfarebalkens 7. kapitel, 1 mark selv til kongen, for at han antok samme karl som ikke skal ha hatt pass. Hvis noen godtfolk er skjedd skade derved, da skal Kristoffer også svare for det.

Følgende unge menn som ikke møtte for generalmajor Gorgas til seneste utskrivning på Gjerdrum, er innstevnt:

1. Oluf Olssønn Limsæt som svarer: Etterdi hans bror har vært s. Idat i 3 år og ennå er, mente han at han ikke behøvde å møte der.

2. David Jørgensønn Åkri. Han sier at hans far møtte på Gjerdrum, men han selv var ufar i benet.

Fol. 14 b.
3. Gulbrand Torstensønn Åkri sier at han da var i skogen, og at hans bror ennå er soldat.

4. Laurits Erikssønn Eik – ble samme tid utskrevet og er nå soldat hos Oluf N. Holter.

5. Isak Torersønn Færstad sier at han da var sjuk i krillen. Hans far møtte på Gjerdrum, men kom ikke inn for å svare.

6. Kristoffer Heglis sønn Kristoffer ble utskrevet samme tid.

7. Men Iver Kristoffersønn skal ikke ha møtt, som broren Oluf nå svarte.

8. Sjøenne Mortensønn Låke møter og sier at han er bare 15 år gammel, og at han den tid var til byen for sin husband Torsten.

9. Amund Halvorssønn Åmål var hjemme. Hans bror var ude på deres querliggende fars vegner.

10. Laurits Gulbrandssønn Jaer vedgår at han var hjemme.

11. Hans Torstensønn Bjørkevik var også hjemme, og mente seg for veik.

12. Iver Amundssønn Arani sier han er for ung, og har ennå ikke vært til alters.

13. Rils Olssønn Vålaug, var da ei tilstede.

Avsagt: Hver av de unge karle som ikke var lovlig forbudt, skal i brevbrudd bøte 4 merker selv til kongen i ulydighetssikt.

Følgende som var til sagt å møte på Gjerdrum til skyssferd med stattholderen, er stevnet for skyssferdsforsommelse:
1. Helle Trugstad. 2. Laurits Knevelsrød. 3. Peder Foss.
4. Jørgen og 5. Jens Hveim som er ryttere.

Dom: Hver av dem skal bøte 2 merker selv. Dog Helle Trugstad å ha fri tiltale til sin forrige tjener Tore Børgersønn, som skal ha forsømt sin husbands erende, og derved påførte ham denne bot.

Leses: Kongens brev av 19.-11.-60 med oberst Scherts, slottslovens forvalters, befaling derhos at almuen i disse fogderier hver skal furagere 4 hester i 1 natt, som til kongens sager i økerselv brukes. Datert 18.-9.-69.

Fol. 15 a.
Knut Rovol viser fram en supplikasjon med stattholderens svar derpå: til fogdens erklæring, ets., om å bli forskånet for det formynderskap som er pålagt ham for salig Peder Sørenssønns datter Mari på Eset. Hvoretter han er entlediget for samme plikt.

Mattis Sundby, og fogden med ham, har stevnet Jens Hægensønn Fossum. Jens skal ha frafestet sin stedfar Mattis Sundby hans gård. Det skjedde forleden høst da Mattis hadde avreist med et kviñhfolk som han tross sitt ekteskap hadde avlet barn med. Mattis var siden borte til jul. Da kom han igjen, og likeså-nevnte kvinne Lisbet Olsatter som er her i sognet ennå med sitt barn. Mattis består at han ikke har forbrutt sin bygsel, selv om han har forbrutt sin bosedd.

Jens møter og legger fram prosten Thomas Trøgelssønns bygselseddel på Sundby, datert Nannestad prestegård 11.-10.-69. Mattis' kvinne var da selv med sin sønn (Jens) og utviket at han fikk gården i bygsel av prosten, for hun tvilte da ommannens hjemkomst. Siden skal Mattis' kvinne ha forlatt mannen hans forseelse og tatt han til næde igjen.

Prosten møter også og forklarer seg. Han nevner at Oluf Paulssønn Bierche var med Jens og hans mor til prestegården.

Fol. 15 b. Dom: Mattis Sunöby bør nyde sin bygsel etter hans bygseledaets innhold. Jens Hægenssønn henvises til å søke sine bygselpenger hos presten "eller hvem han best synes".

Jon Vestby har stevnet m. Thomas Trugelssønn angående Æde Rud som presten har i bruk og leiemål, og som Jon har bittet til seg ved makeskifte med fogden. Æde Rud skyldet ørlig 1 riksdaler. Landskylden er ikke blitt betalt Jon i betimelig tid. Videre skal føret være frarørt og brukt i prestegården, gusene skal være nedristet og blasen i så måte misbrukes.

Presten svarer at han ikke har betalt landskylden, og at han ikke kan undvære plassen. Jon har, etter forslag, tilbydt seg å ville gi presten, for å komme til sitt eget, et stykke slakt og et kvarter smør til høsten, såfremt presten vil avstå plassen med det gode. Presten sier ikke dette tilbudet.

Fol. 16 a. Mikkel Jenssønn, med fullrakt på Nils Tolders vegner, forlanger tingstvitne om Kringler sag som skal ha ligget zds i 1665, ettersom det ikke ble betalt sagskatt. Iver Breen og Halvor Døli som er nestboende og gamle menn, sier at den var øde da, men er siden bygd opp igjen og brukt påny i noen år. - Tingsvitne.

Tinglyses: Et kjøpebrev på 4 skinns rente i ædelassen Østli (Øussli) her i sognet, som fogden Anders Simenssønn har solgt til magister Thomas Trugelssønn.
Dato: 15.-3.-70.

17. mars 1670.

Besiktelse av Læke bruk i Nannestad, som magister Thomas Trugelssønn hittil har brukt, tilkommende salig bispens enke Magdalena Snell.

Besiktelsen foretas etter fogdens forlangende.
Tilstede: Fogdens fullmektig Mogens Lauritssønn, lensmannen Tor Eset med flere.

Ingen tilstede på prostens vegner.

Lagrett: Tor Færstad, Paul Hafstad, Gullik Læke, Amund Garder, Amund Læke, Jon Vestby.

I kvernhuset finnes 3 par gamle kverner. Det ene par-

skal ha kostet 18 riksdaler og har vært brukt bare 1 år, avslit til 2 rdr. etter møllernes taksering. Det andre par forslitt, kan ei malke havre mer, ansett for 3 rdr. Det tredje par beretter Oluf møller er hans, og er en maltkvern. Det er etters rom til et fjerde par som mangler. Kaldene og jernredskap til dem er ustraffelige, forferdiget av Oluf Hanssønn. Huset i seg selv er gammelt, oppstøttet med 5 støtter. Taket fordervet, golvet likeså, som Oluf har hjulpet at man kan gå derpå uten fare. Grunnvollen og rendene kunde ikke nå sees for is og snø. Sagen, så meget sees kunde, finnes ustraffelig. Men ren-sagen, så meget er overlagt med is og snø. Krumtappen beretter og mera er overlagt med is og snø. Bagtappen er tes å være brukt i 5 à 6 år, er nedfrossen. Bagtappen er dert føt 3 rdr. 1 ort. Atlebstrosse av jern, stakket, kan bare tilstrekke å skjære 5 alen lang stokk med, ansatt for 7 ort. Kamhjulet for 3 ort, som er halvslitt. To schuffuer, den ene forslitt, med stroblecher og bare 3 hauger, ansett for 1 ort 8 skilling. Sagbladet halvslitt, for 1 1/2 rdr.

Fol. 16 b.

18. mars 1670.

Alminnelig ting på Myrer tingstue i Eidsvoll.
Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmand (!) med flere.

Lagrett: Jon Hemli, Jon Longvegg, Tarald Våler, Gunner Blekstad, Tor Oppsal og Oluf Erikssønn Bårli.

Forordninger med mera leses.

Jens Thommessønn Holter av Nes sogn, ved fullmektig Anders Simenssønn den yngre, saksøker Torsten Hol her i sognet for gjeld 5 rdr. ifølge obligasjon av 25.-4.-62 på hans svoger Laurits Olissønns vegner.

Torsten Hol erkjenner gjelden. Dom: Han skal betale Hans rett forbeholden til å søke Laurits Olissønn som han har kavert for.

Tinglyses: Kongens konfirmasjon på det skjote som statholder Gyldenløve har utstedt på Lille Finstad her i sognet til Jacob Birichsønn, rådmann i ~~os~~ Kristiania. Lyder på 1 skippund landskyld som er ham gjengitt for 1 pund

i Lills Fossum, avstått til Verkets fornødenhet. Konfirmasjonen datert Kjøbenhavn 12.-9.-68 69.

Anders Simenssønn den yngre fordrer resterende skri-verpenger for 1666, av en helgård 16 skilling, halve og øde advenant. Likeså for 67, av en fullgård 1 ort, halve og øde etter advenant, - som han har betalt til Rasmus Jenssønn, også som han hå födrer igjen til vederlag. Dom: De resterende skal betale etter sin forening med Rasmus Jenssønn, + kost og tæring.

Fol. 17 a.

Tinglyses: 1. Et skjete på Svenneby, 1 fjerding, som Mikkel Dznum, Gulbrand Løken, Halvor Graven, Kønnaug Olsdatter og Tron Ås på sin hustrus vegner har solgt til fogden Anders Simenssønn. Datert 13.-9.-69.

2. En transport fra magister Thomas Truelssønn, sog-heprest til Nannestad, på halve plassen Langton (som han har kjøpt av Auden Låvegg), til fogden Anders Simenssønn. Datert Gjerdrum 15.-3.-70. Alt skrevet på ett papir.

Fogden har stevnet Bjørn Røholt (Røholdt) for slagsmål med Hans Haga forleden jøl.

Bjørn beroper seg på prov: Villum Elstad, og Oluf Trandum av Ullensaker sogn. Han vil bevise at det skjedde av nødverge. - Utsettes.

Fogden har stevnet Hans Fossum for at han skal ha slått Oluf Ålborg den eldre forleden høst, da de gikk til utskrivning i Gjerdrum. Hans erkjenner at han ga Oluf en ørefik, og Oluf ga ham en igjen.

Utsettes.

Fogden har stevnet Peder Pedersønn Gammerud for slagsmål med en karl av Skrukkelen. Peder møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Fogden har stevnet Tjøstel Svangerud for noen skjendssord mot Hans messingsmed. Var ingen bevis herom.

Sak mot Johannes Sandsnes. (Se Holter 16.-3.-70)

Fogden fører prov:

1. Oluf Olufssønn, husmann på Sandsnes. (Oluf nevner at han bor i en badstue, ellers intet av betydning.)

Fol. 17 b.

2. Torsten Simenssønn Sand, en umyndig dreng. Han bekrefter at Johannes kom og krevde betaling for tobakk.

3. Syvert Sand.

Fol. 18 a. 4. Brynhild Kjellsdatter, Gulbrand Sandsnes' hustru. Hun nevner mellom annet at Johannes hadde en vadmelstrøye, skåret på svensk vis, da han gikk til Hurdal.

5. Engelbret Melby.

Johannes Mortenssønn er selv tilstede.

Fol. 18 b. Fogden har stevnet Halvor og Bård Brustad (= Brøstad ?) og Gulbrand Hol for at de skal ha slått høy i sin seter i almenningen, mot foadens minde, og ført det hjem. Alle møter og sier at de ikke har bygsel på seteret, men at den bør følge gården og kan ikke mistes derfra. De sier at de bare fikk ett lass høy av "løff, neller ets." Halvor og Bård beholdt høyet. Gulbrand fikk noe av det.

Avsagt: Høyet er forbrukt til kongen, og de heretter ikke å høste der uten ombudsmannens minde.

Fogden saksøker Gunner Bakkerud for slagsmål med Laurits Arnes. Han møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Fogden har stevnet følgende unge karle for at de ikke møtte til utskrivning på Gjerdrum forleden høst:

1. Gulbrand Olsønn Hansen, er ufar og knappling og derfor fri-latt.

2. Hans Lauritssønn Habberstad og 3. Amund Olsønn Habberstad beviser at de var på Gjerdrum den tid.

4. Mikkel Habberstad var i skyssferd, derfor fri.

5. Halvor Hømli og 6. Jon Kristoffersønn Frilset, var begge (der) ute. Fri.

7. Amund Østnissønn Frilset ble skrevet til soldat.

8. Peder Børli var der, fri.

9. Laurits Graven var (der) ute. Fri.

10. Oluf Evenssønn Løken ble soldat samme tid.

11. Hans Mikkelsønn Berger ble soldat samme tid.

12. Miklas Fossum, møtte ei. Bør bøte.

13. Amund Dokken har før tjent for soldat. Fri.

14. Nils Ljødal (Lisøål), da hugget, ble soldat, derfor fri.

15. Oluf Gunnarsønn Katterud ble soldat, er fri.

16. Laurits Døli ble soldat.

17. Nils Døli.

18. Alf Strand - var ei ute. bør bøte.

19. Karl Finstad, er hos Even Låke.
20. Mikkel Hanssønn Hille er umyndig og har ennå ikke vært til skrifte. Fri.
21. Peder Trønssønn Køkholt (Køkholt) ble soldat.
22. Jon Siggerud, liten, også fri.
23. Arund Fuglerud.
24. Jens Bentssønn Solsrød.
25. Jens Gutiormssønn Berger ble soldat.
26. Oluf Olssønn Oppgård, avrømt.
27. Oluf Pederssønn Seterdal ble soldat.
28. Peder Pederssønn Gammerud.
29. Oluf skomaker Dytterud (Døtterud) ble soldat.

Fol. 19 a. - De som ikke har hatt lovlig forfall, bør bøte 4 merker sølv.hver.

Fogden har stevnet Hågen Solberg og hans sønn Jon Hågenssønn angående 3 1/2 lispund i Solberg som de har tilholt seg. De har ikke bevist noen beskjed eller atkomst dertil, og har ikke betalt odelsskatt derav. Begge møter. Hågen sier at han har betalt de fleste penger for godset til Erik Frilset som før hadde det i pant. Han vet ikke hvor mange penger han og Jon har betalt Erik Frilset før før, heller ikke hvor mange som rester. Han har undt sønnen de to lispund av samme gods istedetfor gårdpenger, når de får det fulikommen innfrelst.

Torsten Smedstad beretter at brevene for godset ligger i hans verge. Hans værfar Erik Frilset har levert ham dem, inntil resten av pengene, 1 rdr., blir betalt.

Å skulde brevene leveres til Hågen Solberg. Torsten legger nå fram brevene: 1. Et pantebrev datert 3.-2.-1651, tinglyst, lydende på 24 riksdaaler. 2. Et gammelt papirsbrev under 3 signetter, datert 1577. 3. Erik Frilsets seddel, datert 9.-9.-1659, på ustemplet pær.

Hågen svarer på fogdens spørsmål at han ikke har gitt landskyld av godset.

Utsettes. Etter fogdens forlangende skal brevene ligge i rettens verge.

Eisten Frilset har stevnet følgende prov: Laurits i Vollen og Oluf Olssønn samresteds, langående noe sagtum-

Fol. 19 b.

mer som skal være sluppet ut for østen. Til dette skal Sakse Frilset være årsak. Sakse er tilstede, men er ikke stavnnet. Provene er ikke trovlig stavnnet. - Henvises til nyt stavnemål. Fogden forlanger - og får - dom på restansen.

21. mars 1670.

Ting på Vägstad tingstue i Nes.
Tilstede: Foguen Anders Simenssønn, lensmannen Søren Røtnes, Rasmus Jenssønn selv med flere.
Lagrett: Oluf Lundberg, Jon Fyri, Hans Fyri, Even Røtnes, Halvor Røtnes og Gulbrand Brauter.

Forordninger og skattekrev leses. Likeså Niels Tolders supplikasjon angående førstebygsel og holding av kirkegodset (jfr. Holter 16.-3.-70).

Fol. 20 a. Stattholderens befaling til alle fogder, at odelsskatten heretter skal kreves av leilendingene og siden godtgjøres dem i landskylden. Datert Kristiania 2.-3.-70.

Tinglyses: 1. Et kjøpebrev utstedt av Paul Torstenssønn og Oluf Torstenssønn, borgere i Kristiania, til Oluf Lundberg her i sognet, på gården Lundberg, 1 3/4 skippund tunge 3 bismer ~~merker~~ pund smør. Datert Kristiania 12.-2.-69.

2. Laurits Jonssønns obligasjon på 30 riksdaaler til fogden Anders Simenssønn mot pant i hans odelsgods, enten det blir i Bingen eller i Skrepeng, ettersom han ennå ikke skal være kommet til endelighet om sin handel med Torkel Olssønn i Kristiania. Datert 5.-11.-69.

Fogden har stevnet Anders Bøler for at han skal ha gjort hiemrey (?) og slått Sæbjørn Tveithaug i hans eget hus 4. juledag. Begge møter. Sæbjørn sier at Anders kom til ham om kvelden og hadde en smietang i hånden. Med den slo han Sæbjørn over høyre ben så blodet kom ut, og siden hårdrog Anders ham. Særet ble besett av Hans og Jon Fyrø. Anders svarer at han vilde be Sæbjørn til seg til julegilde og fikk da hugg av Sæbjørn igjen. Han var drukken.

Avsagt: Anders Bøler skal bøte 2 ganger 8 ørtuger 13 merker sølv til kongen, og gi bonden 1 1/2 rdr. for hans skade.

Sæbjørn Tveithaug beklager seg over at Anders Bøler skal ha hugget en sau til skade for ham forleden høst.

Prov: Birgitte Paulsdatter og

- Fol. 20 b. Sven Bush (Bush ?) klokker. Kjennelse: Anders Bøler bør loverge seg, selv tredje, til neste ting.

Fogden har stevnet Oluf Å Gunnarssønn Løken. Han møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark, sølv.

Iver

Fogden har stevnet Arnestad (? Arnestøed) for at han skal ha slått Jens Sundby forleden høst i Hans Brustads hjemkomål, med en tallerken (Terlerchen) i hodet. Begge møter. Tretten kom av at Jens kalte Iver en svinehund.
- Forlik.

Fogden har stevnet Amund Rånås for at han skal ha slått sin brorvinne. Amund møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Aslak Hammerstad beklager seg i retten over Henrik gefreider under kaptein Krybels kompani, - som er tilstede. Henrik skal ~~for~~leden jul ett år siden ha tatt Aslaks hest ut og vilde ha den i skysferd. Da Aslak tok hesten fra ham, slo han Aslak over hodet med sin dragne kårde, inne i hans egen stue.

Henrik Olssønn Güldenstaff, gefreider, svarer: Han var kommandert av sin løytnant Hannibal Opitz til å farek ut til Aurskog til korporalen Johannes Hellessønn. På oppreisen skjedde dette. Aslaks kvinne hadde lånt ham hesten, men Aslak tok den igjen. Han nekter å ha slått Aslak.

- Fol. 21 a. Aslak sier videre at Henrik tok hans mors hest i den tredje gården, nemlig Stensbodding. Henrik svarer at moren lånte ham hesten.

Oluf Evensønn Fenstad angir at noen tid før jul kom Henrik gefreider om natten til Fenstad med en dragen kårde og en kniv i den annen hånd, etter en dreng Oluf Sæbjørnssønn som tjener hos Oluf Fenstad. Oluf Sæbjørnsønn var da sluppen fra kompaniet og hadde fått pass. Henrik forlangte at Oluf skulle gå til Kjølstad og levere sitt gevær. Men Oluf hadde allerede levert det til legsmannen Otter Henni.

Henrik gefreider svarer at han var kommandert av Hanni-

bal Opitz til å gå etter samme dreng, at han selv skulle gå til kompaniet og levere geværet. For hans overoffiserer vilde ikke nøyes med at han hadde nedlagt geværet hos legsmannen. Laurits Perssønn Henni som nå har geværet, var med ham om natten.

Fogden opplyser at det er angitt til ham at samme gefreider skal ha slått Torkel skomaker på Eggum med en dragen kårde, og vilde true ham til å binne hans sko for ham.

Dette mekter gefreideren.

Anders Anderssønn Eggum beretter at det skjedde i hans hus forleden høst. Skomakeren hadde først flidd noe på skoen. Siden vilde gefreideren at han skulle binne den på hans fot, hva skomakeren ikke ville gjøre. - Henrik svarer at han vet ikke noe om det. Undskylder seg med at han var drukken.

- Fol. 21 b. Videre sier fogden at det er angitt for ham at Henrik skulle ha latt seg dra gárde imellom av to kjerlinger forleden juledag, eitersom de ikke hadde noen hest hjemme. Det var Laurits Aulis (Oulins) enke og Oluf Aulis kvinne som drog ham, mens de andre folkena var til kirke med hestene.

Til dette svarer Henrik: Han satt bare på en kjelke utfor bakken ned til brønnen (? brynden).

Hans Heberg angir at Henrik gefreider jaget ham ut av hans eget hus i setermånedene forleden sommer. Samme tid var Gulbrand snekker som han hadde lant hus, på bordet. Det var om natten. Ham slo Henrik over nesen med ~~en~~ dragen kårde så det blødde, og truet ham til å løpe med seg. Gefreideren var da full, og hadde Jon Frogners hest å ride på.

Tinglyses: Et skjøte og kjøpebrev, utstedt av Hans Lauritsønn på Bragernes, borger i Kristiania, til Torkel Olssønn, borger samme steds, på det jørdegods han tilforn har i pant for 600 rdr. Deriblant ødegården Skrepeng, 1 1/2 pund smør, er ham solgt til evig ødel for 50 rdr. Datert Kristiania 29.-1.-70.

Mot dette brev lar Hans Lauritssønns barn, Ingeborg salig Hans Haakssønns, og Nils Kasmussønn, lese opp en innsigelse datert Bragernes 4.-2.-70.

- Fol. 22 a. Nils Thommessønn, fullmektig for salig Nicolai Orloffs enke, saksøker Oluf Evensønn Fenstad for 1/2 pund landskyld som resterer for 1668. Derav har Oluf brukt halvparten, 1 fjerding, og Bjørn som nå er fra gården, den andre halvparten. Forlik: Oluf skal betale landskylden for den ene fjerding,

etterdi den ikke er stenet og ikke renet i gården.

Sammeledes (= samme saksøker har) stevnet Gulbrand Grind "for overløbs penge over biletten" av Grinder for landskyld for 6 års tid forfallen, 10 rdr. 3 ort 17 sk. Likeså salig Oluf Grinders enke for etterstaende landskyld og holding 7 rdr. 9 sk. Gulbran og enken Birgitte ~~møter~~ Hågensdatter møter. Avsagt: De bør betale (o.s.v.)

Samme fullmekting søker Syvert Greni for endel overløpspenger over billetten for hans gårds ~~og~~ landskyld og rettighet. Syvert Greni svarer at han har betalt til korporal Erlebach og kvartermesteren Zinche over deres billetter.

Utsettes.

Fol. 22 b. Andre Anderssønn Eggum har stevnet Nils Olsønn som nå er hos Birgitte Grinder. Nils skal ha til sagt ham tjeneste forleden vinternatts tid, mot lønn 3 riksdaler og fulle klær og sko, og fikk 16 skilling derpå. Han skulle begynt i tjenesten 3 uker før jul, men kom ikke. Nils møter ikke. Skal bøte 1 mark sølv i stevnefall.

Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

22. mars 1670.

Tinget fortsetter på Vågstad i Nes.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Søren Røtnes med flere.

Samme lagrett som 21.-3.

Leses: Kongens brev av 19.-11.-1660 angående foring av Nils Tolders hester som brukes til kjøring til kongens sager i Akerselv. Almuen skal underholde 4 hester på hver gård en natt. Med oberst Schørts befaling av 18.-9.-69 derpå skrevet.

Oluf Oppåker, på sin bror Engelbret Erikssønns vegner, besværer seg at hr. Samuel Træne skal vegre seg for å motta ham til hemmelig skriftemål inntil han befrir seg for den beskyldning han er kommet i bygderykte for: at han skulle ha besovet et rasende kvinnfolk som har vært fra sin sans og siden løp som en tigger og betlet her i

sognet og landet. Hvilket han erklærer seg uskyldig i. Heller ikke har hun gitt ham sak, eller vites hvor hun er. Så det alene er en mume sak.

Fol. 23 a. Han bør for denne sak være entlediget og sakesløs.

Fogden har på kongens vegner stevnet Torsten og Erik Auli (Oulin). De møter ikke. Skal bøte hver 1 mark sølv i stevnefall.

Mikkel Jenssønn Løken, med fullmakt fra Nils Tolder, forlanger tingsvitne om Kjensmo sag som fordres for årlig skatt 28 rdr. for 1663, 64 og 65. De nestboende bekrefter at den lå øde i de årene og ligger øde ennå.

Mikkel Jenssønn Løken, på Niels Tolders vegner, forlanger - og får - dom på resterende tømmerkjøringspenger.

Anders Simenssønn den ^{yg}ngre forlanger dom på resterende skriverlønn for 1666/67, som han har betalt førut til Rasmus Jenssønn. De resterende tilkjent å betale. "Anseende at Rasmus Jenssønn både utredet av bestillingen den påbudne prinsessestyr, og svarer jorddrotten sin gårds landskyld, hvilken skriveriets almue tilsammen ellers burde betale etter resessen." Hvorfor de rester ham skriverlønn etter foreniging.

13. april 1670.

Ekstrarett på Hauger i Ullensaker, ifølge rikens stevning av 1.-3.-70.

Saksøker: Hannibal Stub på egne og brødres vegner.

Saksøkt: Fogden Anders Simenssønn.

Fol. 23 b. Etter stattholderens befaling skulle fogden på Nedre Romerike Jens Paulssønn møte. I hans forfall møter Laurits Nilssønn Vilberg fra Sørum, som presiditerer retten. Ellers tilstede: Lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Engelbret Nafstad, Oluf Borgen, Laurits Simenssønn Bogstad, Oluf Ramby, Even Nafstad og Bottel Hilleren.

Saka er reist på grunn av fogdens erklæring på Hannibal Stubs første supplikasjon til stattholderen: At Hannibal Stub skulle ha forbigått den rette sannhet i supplikasjonen. Fogden Anders Simenssønn (som ikke er tilstede) lar sin

tjener Nils Kristofferssønn inngi hans skriftlige innlegg. Han henskyter seg til sitt verneting.

- Fol. 24 a. Hannibal Stub påstår at fogden som verge for hans halvbror Michel Stab bør betale Hannibal halvparten på hans fordring, de to tidligere omtalte obligasjoner. Rasmus Jenssønn er ikke tilstede. Stevningen er ikke lest for ham, tiltross for at han i den oppnevnes til dommer. — Utsettes til 11. mai.

16. april 1670.

Ekstrarett på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: På fogdens vegner hans fullmektig Paul Hanssønn. Lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Peder Ramby, Even Nafstad, Oluf Børgen, Anders Ramby, Oluf Ramby og Laurits Sørby.

Saka angår åsete og besittelse av Håvors-Røtnes (Hoffu-orss Røtnes) i Nes. Even Røtnes har supplisert til stattholderen at han er odelsbaren til samme gods, og mener at han bør bygsle gården. Supplikasjonen datert 26.-1.-70. Stattholderens resolusjon 11.-3.-70.

Saksøkt er Halvor Ingjer som har kjøpt gården og har bygslet den til Laurits Kjølssønn.

Even Røtnes legger fram: 1. Salig Søren Erikssønns og 6 menns dom, datert Røtnes 31.-5.-1633, hvori er inn-

- Fol. 24 b. ført atskillige brev og hjemtingsdommer, likeens forrige lagmanns i Oslo Peder Jørgensønns to domsavsig~~gikk~~^{etter} ets. Dommen tilkjennet saksøkerens far Erland Anderssønn åsetet på Røtnes. Even legger også fram de gamle innførte brev i original.
2. En gammel missive og samtykkelse over førnevnte dommer, utstedt av Gulbrand Anderssønn. Datert Askestad i Røyken 21.-3.-1614.

Even tilbyr Halvor Ingjer 40 tiksdaier i førstebygsel, og teller opp pengene. Halvor vil ikke motta dem. — Halvor Ingjer legger fram sin supplikasjon, datert 24.-11.-69, med stattholderens resolusjon av 30.-11.-69. Halvor påstår at han tilbød Even Røtnes bygslen forleden høst, med så skjel om han vilde kjøpe avgrøden som var forbrutt og la den fortærer på gården. Detten vil Halvor bevise med Henrik Måstad, Gisle Vägstad og Oluf Røtnes. Halvor legger fram et pantebrev datert

2.-3.-1658 om førnevnte gods Røtnes å følge som pant, u-gjenløst i 50 år for 440 riksdaler.

- Fol. 25 a. Utsettes, blant annet fordi leilendingen Laurits Kjølssønn ikke er stevnet.

19. april 1670.

Alminnelig ting på Holter tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Lensmannen Tor Kristofferssønn Eset med flere.

Lagrett: Knut Rovol, Paul Haugerud, Askel Jaer, Gudmund Engelstad, Kristoffer Finstad, Tron Elton, Tørris Nordby, Gullik Lake, Paul Slattum, Nils Elton, Paul Hafstad og Peder Foss.

- Fol. 25 b. Leses: 2 brev om skattene. Videre: Kongens brev og befatting at vegmestrene skal være avskaffet og ikke noen lønnes. Datert Hafn. 31.-3.-70.

Fogden forlanger — og får — dom på restanser.

Fogden har stevnet Oluf Arstad for en føret lue som er stjålet fra Hans Knutssønn sagmester, og som nå er funnet hos Oluf Arstad. Oluf og hans kvinne Guri Brynildatter møter. Likeså Hans sagmester som forleden høst bodde på Arstad-eier. Han ble da bestjålet for alt det han eide av kost og klær.

Det var en karl som kalte seg Torer og som skulde være kommet fra Ringerike og før hadde arbeidet noe hos Kristoffer Kamstad. Han kom til Årstad tidlig en morgen mens Guri en nå lå (Oluf var borte), la luen på bordet og tok derimot en øks som stod under bordet. Dermed gikk han og sa at han straks skulle komme igjen.

- Fol. 26 a. Prov: 1. Gunner Arstad som ihøst var på Osrud.
2. Hans klokker er tilstede og opplyser: Tidlig den morgenen kom førnevnte Tore inn i Hans' stue og spurte om Oluf Arstad var hjemme. Hans svarte nei. Så gikk Tore inn i Olufs stue. — Guri sier derimot at han var først inne hos henne, gikk så til klokkeren, og kom så igjen og tok øksen. Fogden påstår at Oluf bør være pliktig å skaffe tyven tilstede, eller og bli i saken. — Utsettes.

Sak mot Johannes ~~Wak~~ Mortenssønn Sandsnes. Utsatt fra 16. 3.-70.

Kari Arnesdatter ligger nå i barselseng. Hennes mann Karl husmann møter derfor istedet.

Lisbet Olsdatter og Valborg Eriksdatter som før har vitnet mot Karis angivelse, avlegger ed.

Karl husmann opplyser at han og Kari er komne fra Sli-dre hvor de er født og gift. De har ingen "beskjed" derfra, fordi han gikk fra kompaniet uten avskjed for noen tid siden.

- Fol. 26 b. Prestene Thomas Trugelssønn og Samuel Rasmussønns svar på Morten Sandsnes' beskikkelse framlegges, dateret 23.-3.-70. De bevitner at den svenske karl Peder Erikssønn (som tidligere har vitnet), har begjært ~~dem~~ av dem å ~~vilje~~ til å trolove med den kagstrøkne hore Gurre Nilsdatter. "Hvorefter hans prov endmåre påtviles." Dom: Ettersom det ved ed er provet at angiveren i denne sak, Kari Arnesdatter, har ~~willet~~ overtale Lisbet Olufsdatter til å prove mot Johannes det hun ikke hadde sett (o.s.v.). Item hans (Johannes¹) enfoldige svar både nå og da saken først ble forhört, er befunne sann-drue - kunde vi ikke med rette ham ei skyldig i denne sak være, dømme. Hans rettmessige tiltale til angiveren Kari Arnesdatter uforhindret

Tinglyses: Et odelsløsningsbrev utstedt av Oluf Jons-sønn Romsås, lydende på en brorpart mot 3 søsterparter i Eskerud 1 fjerding, og 3 lispond i Røtnes i Nannestad, odelsgods med bygsel, til hans svoger Jakob Bjertnes. Ødelsløsenspenger 6 riksdaler, foruten de pantepenger hans salige far har mottatt. Dateret 19.-3.-70.

21. april 1670.

Ting på Myrer tingstue i Eidsvoll.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Gul-brand Bjørke med flere.

Lagrett: Halvor As, Oluf H. Venjer, Anders Doknes, Gulbrand Oppsal, Engelbret Haugen (? = Haga ?) og Tor Oppsal.

Leses: To skattekort og kongens brev om opphevelse av vegmesterbestillingene.

Fogden forlanger - og får - dom på resterende skatt for første termin.

22. april 1670.

Ting på Vågstad tingstue i Nes.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Søren Køt-nes med flere.

Lagrett: Nils Strøm, Hans Knebrøt, Guðmund Sundby, Brynil Sundby, ~~og~~ Jens Amot. og Amund Hundstad.

Fol. 27 b. Kongens brev om vegmestres avskaffelse leses.

Fogden har stevnet Harald Finholt og Gulbrand Klossbodding som skal ha slåss med hinanden i mars forleden i et barsel hos Mats Smedsbodding. Begge møter. Gulbrand skal ha slått Harald i hodet med en tallerken, og siden ha stukket ham 6 knivstikk i hodet.

Gulbrand sier at Harald tvang ham til det "med sin onde mund". Harald forlanger at Gulbrand skal betale ham for 10 dagers arbeide som han forsømte og lå ufør av skaden.

Avsagt: Gulbrand Klossbodding bør betale Harald Finholt hans arbeids forsømmelse i 10 dager a 6 skilling, er 2 1/2 øet, og bøte for hvert knivstikk 8 ørtuger 13 merker til kongen. Og hvis hans formue ikke strekker dertil, da å arbeide i fengsel derfor.

Fogden har stevnet Oluf Gunnarsønn Bierche (= Bjørke ? eller Bjørk ?) for leiermål med Gjertrud Mattisdatter. Olufs husband Mikkel Bierche svarer for ham.

Dom: Han skal bøte 12 riksdaler og stå kvinnfolket til rette som vedbør når hun søker sin rett etter loven.

Paul Hanssønn, fullmekting for Kirstine Nilsdatter, salig lagmann Vittikind Huus' enke, har stevnet Otter Henni for gjeld 30 riksdaler. Otter vedgår gjelden.

Avsagt: Han skal betale innen halvmånedens utgang, med billig omkostning.

Fol. 28 a. Sak mellom Sæbjørn Tveithaug og Anders Bøler angående en sau. (Jfr. 21.-3.-70) Anders kan ikke lovverge seg selv tredje. Avsagt: Anders Bøler bør betale Sæbjørn Tveithaug for den sau han hugg for ham, og dessuten avindsbot både til kongen og bonden, etter landleiebalkens 35. kapitel.

Jens Thommessønn og fogden har stevnet Oluf Låvegg for at han tredje påskedaq skal ha fått Jens Thommessønns båt og

brukt den ulånt. Oluf erkjenner at han brukte båten tvert over elven. Jens Thommessønn fikk baten igjen. Dom: Oluf skal bøte for ulovlig tag 3 merker sølv til kongen.

Fogden har stevnet Paul Steffemssønn finne på Mangeest strand her i sognet, for at han huset og helget den fredløs dømte finne Erik N. på Eidskogen. Videre for at han i 7 år ikke har gitt kongen skatt eller rettighet av plassen eller for seg selv, & vil hverken søker ting eller stevne, og fordi han misbruken kongens skoger med wideuerch som til fremmede, og måskje uten riket selges.

Paul møter og erkjenner at han huset Erik finne noen netter etter at han var blitt fredløs, og at han ikke har betalt skatt eller tiende. "Item hafde intet uden fire nøgne børn at giffue aff".

Dom: Han skal entvige plassen under utkastelse etter loven, og ellers å stå tilrette for den fredløse mann han har huset.

Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

Fogden har stevnet Henrik Guldalenstaff gefreider for leiermål med Kari Tjøstelsdatter. Han møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Følgende tiltrår lagretten: v Otter Strøm, Otter Henni, Gulbrand Brauter, Hans Rolstad, Aslak Fjuk og Anders Huser.

Fogden lar framfordre for retten Laurits Anderssønn Flach; soldat, tjende Gudmund Arnestad, angående at han for 1 1/2 år siden, i Anders Bynches bryllupp på Eggum, tok en fløyels lue som tilhørte Johanne Holters sønn. Laurits forklarer mellom annet at han ikke var buden i brylluppet på Eggum, men gikk dit likevel fordi han har tjent på Hjellum og er oppvokst der. Tjente den tid hos Oluf Ilang. Han beroper seg på prov for at han opplyste om luen: Laurits Hanssønn og Erik Gulbrandssønn. Han har siden betalt luen med 1 riksdaaler. - Utsettes.

Fogden tiltaler ham (Laurits Anderssønn Flach) videre

for at han 2. påskedag sist forleden kom til Hjellum og dominerte der med dragen kárde, og härdrog Gulbrand Hjellums kvinne. Gulbrand som náer Laurits' legsmann, angir dette. Laurits svarer ^{at} Gulbrand ~~Hjellum~~ Sundby var samme tid på Hjellum og kalte ham luetyv ets. Derfor ble han vred og de kom i slagsmål. Gulbrand Sundby og hans bror Jens var begge om ham. Kvinnen kom imellom for å få fred. Da misstok han henne i håret. Samme kvinne "har mest oppfødt ham selv". For han tjente der i 9 år. - Utsettes.

12. april 1670.

(Innført av sorendører Rasmus Jenssønn.)

Kettergang og gjerdskjønning på Sander udi Gudtz Aasums ancks i Grue.

Tilstede: Fogden Johan Stenkol, lensmannen Arne Olufssønn Griner.

Lagrett: Halvor Bachaasen (= Bukkåsen ?), Kristen Berger, Oluf Foss, Kjell Kirkehus, Jon Melby, Jon Aanum, Arne Sommerud, Arne Solberg, Nils Fosseid, Nils Eik, Erik Bjørnstad, Gullik Brandval.

Fol. 29 b.

13. april 1670.

(Rasmus Jenssønns skrift.) Uten sted.

Rettergang mellom sr. Johan Stenkol på den ene side, og hr. Oluf Lauritssønn, kapellan her i sognet, på den annen side.

Lagrett: Peder Skara, Sivor Erikssønn kn., Tørsten Oppåker, Peder Berger, Torsten Bjørke og Oluf Gulbrandssønn Skara.

Fol. 30 a.

På fogd Stenkols supplikasjon av 7.-3.-70 er gitt resolusjon 12.-3.-70 (om at prov skal avhøres angående de punkter Stenkol anker over hr. Oluf.). Rikens stevning av 25.-2.-70.

Prov: 1. Erik Gullikssønn Hofoss prover at hr. Oluf viste ham bort fra sakramentet, fordi han var beskyldt for å ha flådd en merr. Han er ved dom frikjent for beskyldningen. 2. Liff Borch og 6 lagrettmenn opplyser om da Erik Gullikssønn var i retten for hesteflåingen. Det var Anders skysskaffer som hadde beskyldt ham for det.

Fol. 30 b.

3. Ingelbret Koverud, 4. Søreniklokker, 5. Gunner Breen, og ~~A.~~ Ingelbret Roverud. De to sistnevnte er prestens medhjelpere. 7. Anders Børgersønn Skulstad og Jon Olufssønn By hadde vært i beskikkelse hos hr. Oluf (for fogden).

Hr. Oluf svarte dem på spørsmål om avvisningen: "at det kom nu sådant til".

Fol. 31 a. For hr. Oluf møter Jens Olufssønn Huseby med et skriftlig innlegg.

30. april 1670.

(Hans Thommessønns skrift.)

Ting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Hans Halvorssønn Frogner med flere.

Lagrett: Tryg Kjos, Laurits Rud, Nils Kolby, Oluf Jonssønn (?) Kjos, Tomas Haga, Gunnar Kolby, Laurits Sørby, Oluf Hilton, Even Nafstad, Olbjørn Tveiter, Halvor Langeland og Bjørn Ås.

Leses: Skattebrev og kongens brev om avskaffelse av generalvegmesters bestilling.

Angående det ulykkelige drap som er skjedd i Kråkfoss forleden første påskedag ad aften: Anders smed svenské skal ha stukket Søren Nilssønn skolemester med en kniv, hvorav han døde. Han ble om morgenen annen påskedag funnet sittende død foran Gundro sagmesters stuedør.

Anders smeds kvinne Kirstin Bentsdatter møter, da mannen har rømt. Hun mener at mannen bør nyde fred, da han skal være overfalt i sitt eget hus av ham som død blev.

Den avdødes enke Anne Jonsdatter møter også.

Prov: 1. Gundro sagmester prover: Da han sammen med sin grande kom hjem fra kirken, gæende forbi Mjøndal ødegård hvor den avdøde skolemester var i huse; da bad han dem komme inn og drikke; for han hadde øl. De ville ikke. Senere kom han ned og hentet dem alle tre, både Gundro, Laurits Lauritssønn og Halvor sagmester.

Fol. 31 b. De var hos ham en stund, og gikk så hjem igjen. Skolemesteren kom etter ned til Gundro, som fulgte ham opp igjen (til Mjøndal) for å føre hestene sine, som stod i husene der. Så gikk Gundro hjem og la seg. Skolemesteren kom igjen én daen gang. - Om morgenen kom Israel maler og sa til Gundro at skolemesteren var satt død utenfor døren, som også var.

2. Laurits Lauritssønn og 3. Halvor sagmester.

Drapsmannens kvinne Kirstin forklarer: Påskedags kveld, da smeden hadde dratt av seg hoser og sko, kom Søren skolemester inn i stuen til dem og hilste. Så sa han til smeden: "O, din schitfotz, du lads være smed for fogder og prester, og du est ikke god for at give de Krogfoss herrer en gang at drikke. Du har været her i 7 år, og jeg har hat nok at fylde dem med, og du dit schit du sitter der, jeg er god for at fylde dig både til top og tå." Så slo skolemesteren smeden i golvet. Smeden løp ut, barbent og med buksene hengende om fattene. Søren skolemester sprang etter ham, og hindret ham i å komme inn igjen. De møttes ved bakhonhaugen ved Halvor sagmesters stue. Da sprang smeden øst etter gutuen, så Søren fikk ikke fatt på ham. Hvis smeden stakk ham, så må det visst være skjedd da. Om morgenen drog smeden sin kos, og siden har hun ikke sett ham.

- Laurits Kråkfoss, Nils Kolby og Hans Kolby besiktiget skolemesterens lik annen påskedags morgen. De fant et hul (= knivstikk) ved maugemunden på ham.

Sak er utsett og skal rådføres med lagmannen.

Fol. 32 b. Major Herman Hünefeldt har stevnet Niklas skredder boende i Holen, for gjeld 15 rikscaler 3 skilling. Herav kortes 1 ort 4 skilling for bordkjørsel til byen. Niklas Kristensønn inngrir et motregnskap med krav på 22 rdr. + 4 sk. -- Utsett.

Fogden har stevnet: 1. Niklas Kristensønn Holen for skatt og tiende 9 rdr. 3 ort 20 sk., som han vedgår.

2. Gulbrand Kverner for rest på en obligasjon 16 rdr.

3. Nils Anderssønn Kløften for 12 rdr. 3 ort 16 sk. + landskyld 1 rdr.

Dom: De nevnte skyldner skal betale innen halv måned, og gi kost og tæring. Nils Anderssønns bygsel er forbrutt.

Fogden saksøker Even Læke for gjeld 41 rdr. 1 ort 19 sk., og landskyld for 1669, 1 pund tungt og 6 pund smør.

Dom: Han skal betale gjelden innen halv måneds utgang, og har forbrutt sin førstebygsel av 1 pund tungt og 6 pund smør (han har betalt 1 pund tungt).

Fogden har stevnet Amund Evensønn Myrer for at han ikke har

gitt skatt og landskyld av "det tømte eller plass han nem conditional in anno 1665 er bevilget etter fogdens sedel intil denne tid", men som er mange godtfolk til fortengsel på deres seter og eiendom, særlig de Hovinmenn.

Avgagt: Han bør fravike plassen under utkastelse etter loven (mellom annet: "ettersom øet er andre til præjuditz, og hans grander seg meget over hans uskikkelighet beklager og besverger").

Fogden har stevnet Oluf Jonssønn Kolby for at han forleden jul mellom nyttår og hellig tre konger skal ha gjort vold og hjemrey i Gunner Kolbys hus. Han hadde brutt opp døren "så låset fløy ifra, og krampen ut av stokken" - Oluf nekter ikke dette, men sier at han ikke gjorde ustyr. Han bare ropte på Gunners dreng som dagen før hadde drukket med ham hos Gulle Taugland ("Tougel"), og vilde ha tobakk. - Ingen dom.

Fogden saksøker Tor Allergot for kongssikt 7 rdr. på hans sønns vegner, og skatt for ham selv 1 rdr.

Døm: Han skal betale de 8 rdr. + kost og tæring.

Fogden søker Peder Alfssønn for kongens sikt i leiermålsbøter, 3 rdr., og for rug og malt 1 1/2 rdr.

Fogden gir ham utsettelse.

Fol. 33 b. Fogden har stevnet Amund Brudal for at han har hugget for meget sagtømmer i kikkeskogen forleden vinter. Amund svarer at han bare fikk kjørt ut 6 1/2 tylft. Resten, 11 1/2 tylft, ligger ennå i skogen. Han har nylig gitt stor bygsel for gården, 2 rdr. for 11 lispund og 1 rdr. for bygselsedlen. Måtte derfor "bruge noget at frelse sig med".

Døm: Hva han har hugget mer enn hans lodd kan tåle, er forbrutt.

Askel Amundssønn har stevnet Ovels Ille for 3 fjerdingar blanningsmel som tilhørte Askel, men som Ovels for 5 år siden solgte til Hans Kristoffersønn i Vaterland. Krever herfor 3 rdr. 3 ort.

Avgagt: Ovels Ille bør betale Askel Amundssønn melet med kost og tæring.

Fogden har stevnet Arne Olssønn Løken for at han har besøvet Lisbet Eriksdatter. Arne erkjenner. Døm: Han skal bøte 12 rdr., sta kirkens disiplin, og stå henne til rette etter loven når hun søker sin rett.

Fogden søker tørgjer Kolstad "for leiermåll med sin kvinne, som er for tidlig gått i barselseng". Han mister ikke. Skal bøte for uteblivelse.

Fol. 34 a.

2. mai 1670.

Alminnelig ting på Østre Os i Odal.

Tilstede: Fogden Johan Steinkull, lensmannen Tor Os med flere.

Lagrett: Oluf Sundby, Oluf Herrud, Gunner Rud, Peder Greåker, Laurits Øyset, Øyvert Stomperud, Anders Mangset, Engelbret Grimsland, Einer Vestby, Brynil Hammer, Jon Seter og Laurits Galterud.

En rekke forordninger og skattekrev leses.

Fol. 34 b.

Fogden fredlyser alle geistlige gods' skoger.

Tinglyses: 1. Et kjøpebrev utstedt av Sven Olssønn, Oluf Olssønn, Kristen Jensønn på sin hustru Kirstin Olsdatters vegner, og Ingeborg Olsdatter, på 1 1/2 skinn i Dagfinrud til Oluf Torbjørnssønn Lindør. Datert Sillerud 16.-10.-69.

2. Et skjete på 1 1/2 lispund i Greåker, utstedt av Arne Rasmussen Grønnerud til Peder Gulbrandssønn Greåker, for 7 1/2 rdr. Datert Greåker 22.-11.-69.

Fogden tilskir almen til forferdige ~~alle~~ alfarveg og bruer.

Tinglyses: 3. Et skjete utstedt av Jens Audensønn, Tor Audensøn Vald i Serum, og Gulbrand Norum og Kristoffer Mæli samme steds på sine hustruers vegner, på 1 skippund i Nordre Seter som de har solgt til sin sviger Ingemor Mogensønn, brorparten for 40 rdr. og søsterparten for 20 rdr. hver, og Jens som eldste bror 10 rdr. for åsetesretten. Datert 9.-3-70.

4. Et kjøpebrev på 1/2 fjerding ødelsgods i Steinerud til ~~stende~~ Amund Bjertnes i Nes' sogn, som hjemles ham av Jens Amundssønn og Amund Lvensønn på deres hustruers vegner. Datert nyittårsdag 1668.

Fol. 35 a. Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

Tinglyses: 5. Et kjøpebrev på 6 lispund i remål i Nedre Seter, solgt av fenriken Antoni Friling i Sørum og Hans Rasmussen på Jmsiæe (?) i Blaker til Kristoffer Amundsønn Nedre Seter, så han med sin forrige anpart nå eier 1 skippund odelsgods som er den halve part av samme gård.
Datert Vald 9.-3.-70.

6. Et pantebrev på 1 1/2 fjerding i He som Anne Kjelstad har gitt Kari He brev på for 40 rdr., som hennes (Annes) salige mann hadde mottatt lenge før han døde, av sin salige bror Engelbrek He, å følge til pengene betales.
Datert 20.-8** 4.-69.

7. Et pantebrev på 1 1/2 skinns rente i Dagfinrud med bygsel, pantsatt av Oluf Torbjørnssønn Linder for 14 rdr. Item 1/2 skinn øx i Dagfintud, utsatt av Amund Torbjørnssønn for 4 rdr., til deres bror Halvor Torbjørnssønn Disen, å følge som pant inntil pengene er legges. Hans eier selv arvelig odel 1/2 skinn i samme gård. Datert 20.-11.-69.

Fol. 35 b.

3. mai 1670.

Tinget fortsetter på Os. Samme lagrett og de samme tilstedevarende som 2.-5.

Fogden har stevnet Vilis Olssønn soldat, for leiermål med Birgitte Evensdatter. - Utsettes.

Peder svenske saksøkes for leiermål med den han siden ektet. Han møter ikke. Peders herbergshusbond Erik Kyen sier god for ham for sikten, å betale innen 1 måned.

Likledestøkes Amund Jenssønn for leiermål med Marte Evensdatter. Begge møter. Amund har lovt henne ekteskap, men fordi han er soldat, kan han ikke fullbyrde det. Fogden spør almuen om noen vil gå god for Amunds sikt. Hvortil der ei nogen vilde svare andet end nei, da han er en fremmed. Fogden påstår dom på fulle bøter, 12 rdr., da leiermålet er begått før Amund ble ~~soldat~~ skrevet ut til soldat.

Dom: Han skal bøte sin fulle sikt etter resessen. Og hvis han ikke har formue dertil, bør han innse nes til

Akershus og arbeide derfor, - med mindre vår høye øvrighet vil benåde ham. - Hennes rett til å索取 ham etter loven for hennes velferd hindring, uforkreket.

Fol. 36 a. Fogden har stevnet Mogens Skjulstad for at han forleden vinter skal ha tilføyd Jakob Olssønn trommeslager et knivstikk. Begge møter og sier at de er forlikt.

Dom: Mogens Skjulstad skal bøte 8 ørtuger 13 merker til kongen. Endog han er hel fattig og har lite å bøte med.

Fogden har stevnet Sjonne Årstad for skatter for 1668 som han skyldte ha betalt til kornett Markvard Tott (?). Da han ikke har betalt, har fogden måttet betale kornetten.

Sjonne påstår at han betalte det som ~~fordres~~, til kornetten selv på Nes prestegård, men fikk ikke sedje derfor. Videre søker fogden ham for skatter for 69 som skulle vært betalt til kvartermester Zinche, 8 rdr., som fogden har betalt kvartermesteren.

De andre legsmenn som utredet skatt til kornetten, var i 1668: Østgårds, Fuskers, Svennebys, Galteruds og Leikvangs besittere.

Fol. 36 b. Tinglyses: 1. Et skjøte på 3 1/2 lispund i Østre Os som Hogne Gislessønn har solgt til hr. Anders Heide. Datert 4.-8.-69.

2. Et skjøte på 15 lispund i Grønnerud som Mats Hanssønn, borger i Kristiania, har solgt til hr. Anders Heide, sogneprøst her sammested. Datert Kristiania 25.-1.-70.

Christen Hanssønn, fullmekting for Kirstin salig Vittikind Hus', har stevnet Paul og Oluf Melstrøm for landskyld, årlig 7 lispund malt, for årene 1662 til 67, + 3 rdr. i julemerker. - Paul påstår at han har betalt for 3 år siden Oluf kom dit, av det som kreves. Oluf sier at han har bodd på gården i 7 år, og har ikke betalt noe av det som kreves. - Paul er nå fra gården.

Tron Langnes sekkes av samme saksøker for 3 ørt resterende landskyld for 1668. Sier han har betalt.

Begge saker utsettes.

Likledestøker (Christen Hanssønn & på Anders Simenssønns vegner ?)"samme landskyld som nu Anders Simenssønn

(den yngre ?) følger, st. Laurenti canonie tilhørig", årlig 6 lispond med julemark, før 1568 og 69.

Fol. 37 a. Dom: Førnevnte leilendinger skal betale.

Engelbret Disen har med rikens stevning av 4.-11.-69 stevnet Tørris Amundssønn som tjener på Berg her i ~~sognet~~ sognet, og Søren Brauter av Nes sogn, til å prove om en foret lue som han er kommet i trette ~~med~~ om med Erik Bjørnstad i Vinger. Erik Bjørnstad er stevnet til å høre provene.

Erik møter og legger fram en dom utstedt av Liv Borch og seks menn 11.-10.-69 i samme sak. Provene edtas derfor ikke.

Tørris Amundssønn prover: Da han for 7 år siden tjente Engelbret Disen og hans værfar Oluf Disen, da flidde Engelbret ham engang et stykke øterskinn til luebrem, for at han skulle berede det i salt vann, hva han og gjorde. Det var en julafuten.

Søren Brauter møter ikke. Oluf Rasmussønn bevitner at han igår ~~var~~ var på Brauter for å minne Søren om tinget, men traff ham ikke hjemme. Sørens værfar Gulbrand Brauter lå til sengs og sa at Søren ikke hadde vært hjemme i 3 dager, men er i skogen og fløter tømmer til Aurskog.

Fol. 37 b. Engelbret Disen har også - ved hjemstevnevarelsen - stevnet Otter Nordset. Også Otter prover om ej luebrem og om øterskinnet, som var kjøpt i Fredrikstad for 1 1/2 rdr.

Engelbret Disen sier at han solgte flere luebremner av øterskinnet, foruten det til Otter Nordset også ~~et~~ til Gulbrand Rud, Gulbrand Brauter i Nes og flere.

- Det synes å framgå at Erik Bjørnstad er kommet i besittelse av en lue som Engelbret hadde kjøpt av Jon Læritssønn som var kommet fra Stavanger. Den hadde da beverskinns brem, men Engelbret byttet den med en brem laget av øterskinnet. Erik har luen med. Luen er hel gammel, av fillemot klæde, dobbelt i pullen (polden) og uten annet for. Takseres for 1 riksørt.

Fol. 38 a. - Utsettes.

Anne Kjelstad har stevnet Hans Skarnes for 12 tylfter saatømner som han skal ha fløtt for henne og hennes salige husbond til Bingen. Han skulle ha beialing

for sin umak av de penger de fikk for tømmeret. Anne mener at han beholdt for mange av pengene, ettersom de bare fikk 6 riksøaler av ham. Det er 5 år siden.

Forlik: Hans Skarnes skal betale Anne 2 1/2 rdr. til.

Sakarias Fresvoll har stevnet Amund Ekornhol angående noen vinduer. De ~~ek~~ står på Ekornhol, og er ved arv tilfalt Sakarias' kvinne. Likeledes et ~~skap~~ skap.

Dom: Skapet bør tilkomme Sakarias. ~~xxx~~ Men vinduene er festet ved bjelke og bredde, og hører åboden til.

Fogden har stevnet Oluf Hornes' arvinger og Oluf Børgen, som forleden sommer skal ha vurdert etter en lagmannsdom - endel gods ~~fx~~ hos Torsten Nust. Godset finnes nå ikke så mye verd som det er taksert for.

Arne Hornes møter på sin salige fars vegner og gir skylden på lensmannen Hogne Ellingsrud. Oluf Børgen møter og sier også at Hogne satte pris på godset.

Fol. 38 b. Kjennelse: De to menn skal føre vurderingen (= det takserte) til åstedet igjen, og siden skal høvlig vurdering skje ved 6 menn.

4. mai 1670.

Rettgang på Skarnes (Scharffuenes) i Odal.

Tilstede: Fogden Johan Stefkull, lensmannen Tor Os med flere.

Lagreit: Torsten Nust, Kristoffer Leikvang, Peder Greaker, Mogens Kjølset, Oluf Sundby og Bjørn Børgen.

Saksøker er Paul Os med rikens stevning av 24.-11.-70. (Jfr. 11.-9.-69) Paul Os' hustru Anne Knutsdatter var før gift med salig Peder Skarnes, og har barn med ham. Peder hadde i sitt første ekteskap sønnene Engelbret og Hans som nå er stevnet av Paul Os angående skifteoppgjør etter salig Peder Skarnes. Skiftebrevet etter Peder er datert 7.-10.-65. Paul Os' anke gjelder 5 poster.

Fol. 39 a. Mellom annet nevnes Engelbrets og Hans' søstre Ingeborg og Sigrid og "Børger på sin kvinnens vegner". (Denne siste synes å hete Curi.) Videre at salig Peder Skarnes sa på sitt ytterste at eldste bror Engelbret Disen var skyldig 21 rur.. Disse ord er bevitnet av Tor Os og Marte Kristoffersdatter. - Utsettes. Nota: Oluf Hanssønn møtte med fullmakt på Børger Nielsønns vegner av Lnebakk sogn. De andre innstevnte personlig.

6. mai 1670.

Åstedssak på Sandåker i Nes.

Tilstede: Fogdens bror og fullmektig unge Anders Simonsen, og lensmannen Søren Rønnes.

Lagrett: Ter Udenes, Oluf Bollerud, Hans Heberg, Brynil Sundby, Oluf Holberg og Ior Folmo.

Saksøker er hr. Samuel Trane med rikens stevning av 14.-4.-70. Saksøkt er hans leilending etter Henni. Han har nedlagt (på åstedet) endel sagtømmer som Trane mener er hugget ulovlig.

Fol. 39 b. For Trane møter hans sønn Hannibal Trane.

Stevningen gjelder: 1. 32 tylfter tømmer som påstas ulovlig hugget. 2. Gården Hennis åbod. 3. Hvor Eie saksøkes for at han ikke har tilbukt presten tilkjøps endel sagtømmer, som presten mener burde vært tilbukt ham framfor noen annen til billig pris, ettersom det skal være kjørt over og opplagt på hans gårds grunn.

Tranes pantebrev på Henni og Freyhov, utstedt av Selje Marselius 27.-2.-62, legges fram.

Otter Henni svarer at han har hugget tømmeret i sammeeskog som ligger som seterskog til ald dette bygde-lag, "hvorudi enhver eier sine sommersetere ets., og skal det være alminding." Videre sier han at han bare feldte 3 - 4 tylfter av rå rot. Resten var nedfelt til tyribruk av andre, såsom Anders Rud og Syvert Fun-di. Det omtvistete sagtømmer er for 2 dager siden veltet i elven og utfløtt av Paul Tørstenssønns tjenner. Det var først merket av Paul Tørstenssønns tjenner forleden vinter. Men siden hadde hr. Trane også latt tømmeret merke og deretter ~~ka~~~~kk~~~~kk~~ logfeste. Angående Tranes forkjøpsrett sier Otter Henni: "Etterdi hr. Samuel hadde så godt for å få kjøpt tømmer, mer enn andre, Ti han vil ikkun give 3 ørt for tylten, så må de blive besvigne ved kjøbet, etterdi andre gir 1 daler ~~ka~~~~kk~~~~kk~~ for tylten."

Fol. 40 a. Fogden forlanger besiktelse av åstedet hvor tømmeret er hugget, da det skal være kongens almenning.

Kjennelse: Henvises til åstedet.

Hvor Eie opplyser at hans tømmer, 3 1/2 tylft, var

hugget i sameie ~~med~~ tilhørende Sandåker og begge Eie-gårder. Også denne sak henvises til åstedet.

Samme dag og år besiktet gården Hennis åbod.

De samme tilstedeværende og samme lagrett som i foregående åstedssak.

1. Låden i egen selv forsvarlig. Men et halmskjul der utmed fordervet. Vil koste å oppbygge - 2 rdr.
2. Sau- og sjælefjøs er ved makt og forsvarlig tekket.
3. Det store felles forråtnet. Vil koste å bygge opp (hvor til bonden sier han har tømmer, kjøpt i Odal) - 20 rdr.
4. En femvegget lade, vil oppveies og underbygges med 2 omhverv - 3 rdr.
5. En gammel stall med gulv utmed, er uferdig, vil underbygges ~~opp~~ opp til laven, og snei og tak pålegges over golvet - 8 rdr.

Ellers en stall med tres over på, ferdig.

- Fol. 40 b.
- Likeså en ny, oppbygd av Otter, med en vedskåle hos, og ikke innredet, - bør anses og kvittes imot den gamle stall.
 - En stolpebod fremme i gården, vil koste å forbedre 5 rdr. Otter sier at den var nedfallen da han kom hit. Han har ikke brukte den, og behøver den ikke.
 - Den store stolpebod må oppveies og underbygges, - 4 a 6 rdr.
 - Kjølen og badstue er ny, oppbygd av Otter.
 - Den forrige bagestue og bryg erhus forråtnet. Bakerovnen er ved makt. Vil koste å bygge et nytt størehus eller bryggerhus - 20 rdr.

10. Melkeboden mangler tak, og sneiet "vil hjelpes" - ~~xxxxxx~~ 1 1/2 riksdaler.

11. En liten stue hvori de daglig holdes hus, er gammel, fattes moldbenker omkring, kan ellers passere.

12. Den annen stue med kjøkken og sengkammers hos og 2 kjeldere under, er uferdig, svalen nedråtnet og borte, moldbenkene borte, grunnvollen under råtnet, taket fordervet, vindskiene borte, kjelderne nedråtnet, o.s.v., ialt 40 rdr.

Otter sier at han vil heller bygge en ny stue på den gamle tomta, og opprette den kjelder som er ødelegt av Sudmund Faulssønn, enn å rette opp igjen denne stue. Han legger fram salig lagmann Vittikins Hus' dom 2. søgne før midtfaste 1665, - hvormed Sudmund Faulssønns opplatelse er underkjent,

Dømmen forplikter ellers Otter til å svare allt åbot.
Otter forlanger utsettelse i 6 uker.
- Utsettes i 6 uker.

Fol. 41 a.

11. mai 1670.

Hauger i Ullensaker.

Hannibal Stubs sak mot fogden Anders Simenssønn, utsatt fra 13.-4.-70.

Tilstede: Fogd over Nedre Romerike Jens Paulssønns fullmektig Laurits Nilssønn på Vilberg i Sørum, og lensmannen Hans Frogner her i sognet.

Lagrett: Engelbret Nafstad, Hans Lauten, Gulbrand Lystad, Peder Ramby, Even Nafstad, Oluf Ramby.

Hannibal Stub møter ikke, men han sendt et skriftlig innlegg med Even Nafstad.

For Anders Simenssønn møter hans fjener Nils Kristoffersønn.

Kjennelse: 1. Stubs gjeldskrav mot Maren Michelsdatters bo: Ångår hennes barn, og deres verger bør derfor stevnes, ikke som nå bare Michel Kjelassønns verge Anders Simenssønn. Stevnemalet avvises derfor.

2. Angående fogdens erklæring: Henvises til hans verneeting.

Fol. 41 b.

7. juni 1670.

Rettergang på Furuset i Ullensaker. Hitfunnet fra tinget 12.-3.-70.

Tilstede: Lagmannen Peter Hegerfeldt, og lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Torger Lund, Halvor Vettal, Kristen Stanger, Mats Stanger, Halvor Romsås, Oluf Lystad, Peder Ramby, Amund Vettal, Nils Vettal, Torsten Kyken, Sven Ile og Oluf Stokstad.

Hr. Hans Aaréndtssønn og Gulbrand Furuset møter begge personlig som saksøkere.

Som motparte møter: For fogden Anders Simenssønn hans svoger og fullmektig Mogens Lauritssønn, dessuten Oluf Julset, Anders Julset, Oluf Mørdrø og Laurits Stokstad.

Frov: Paul Melstrøm, Oluf Brødrud, Oluf stubberud i Akersherred som ikke møter, Peder Stensby og hans kvinne Birgitte, Amund Myrer absenteret, men hans kvinne Tore møter og sier at Amund var ikke hjemme da stevningen ble test, kan derfor ikke møte. Han er i tyriskog.

Mogens Lauritssønn legger fram Anders Simenssønns supplikasjon om oppsettelse, datert Kjøbenhavn 21.-5., med stattholderens svar at saken skal utsettes i 6 uker.

Fol. 42 a.

Hr. Hans' supplikasjon om at lagmannen må presidere retten, med befaling til ham å møte denne tid, blir også opplest.

- Hr. Hans spør Oluf Mørdrø om han har noen utveisbrev for sin gård, som utviser dens skog og mark. Oluf svarer at han bare er pantemann til godset og har ingen brev. Ellers er det sagt ham at Rasmus Jensønn skal ha noen brev derom.

- Hr. Hans spør de Julset menn om de har angitt noen skog for de fire kommissarier som for noen år siden skrev opp hver gårds herligheter. Anders Julset svarer at han anga da å ha løvskog, men kan ikke nøyaktig minnes hva han mener angå. Åstedene de tvistes om, fra Songegrøven og songedraget til Løffgraven, og derfra ned til en annen gammel grav som kalles Hagensgroven, og endelig til en annen gammel tjæregrav utmed den gamle bråte som Gulbrand Furuset skal ha brukt, - innenfor disse grenser ligger det skogstykke de treffer om, mest bjørkeskog som er brent og fordervet av vådeild. Item de to vassdrag som de treffer om, som blir til myrer og endelig utbryter og samles til en bekke som skiller mellom de to gårds åker og eng, - ble nå besiktiget.

- Utsettes 6 uker.

8. juni 1670.

Alminnelig ting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: For fogden - Anders Simenssønn den yngre, Rasmus Jensønn selv, og lensmannen Hans Frogner og tingalmue.

Lagrett: Gudmund Hovin, Kristen Elstad, Henrik Lauten, Erik Rolstad, Sven Oppen, Laurits Sørby.

Lyses: 1. Stattholderens bevilning om at unge Anders Simenssønn skal forestå fogderiet i fogdens fravær til Danmark. Datert 8.-5.-70.

Fol. 42 b.

2. Forbud mot innførsel av fremmed småmynt, datert Kjøbenhavn 12.-4.-70.

3. Kongens befaling om at alle forrige kongelige bestallin-

ger, bevillinger og beneficier ets. skal søkes til konfirmasjon innen st. Mikaeli førstkomende. Med stattholderens følgebrev derom, datert ~~Åk~~ 12.-4.-70.

4. Stattholderens forbud mot å hugge lodbjelker eller master i de avhendte kongelige skoger heretter. Datert 3.-6.-70.

Stattholderens forbud, etter president, borgerskap og råd i Kristiania deres begjæring, at ingen omløpende kobberslager på landet må arbeide, byens kobberslagere og privilegier til præjuditz. Datert 29.-4.-70.

6. Stattholderens befaling å inkvitere om de tre bortrømte misdædere fra Nordenfjells, med et uttak av Orkedal fogderis tingbok om deres atferd og skikkelse.

Datert 13.-5.-70.

Oluf Julset har med rikens stevning av 12.-4.-70 innstevnt følgende prov: Kristen Furuset, Gulbrand Kristenssønn sammested, unge Oluf Stokstad, Paul Holums bror, Gullik Holm, Gudmund Hovin, Even Nafstad, og Hans Olssønn som før bodde på Oppen, men nå i Nes sogn, – til å vitne om de ord som de skal ha hørt av Nils Stokstad. Disse ord angikk hans bekjennelse om Julsets og Furusets skogdele. Hr. Hans Arendtssønn og Gulbrand Furuset er stevnet til å høre provene.

Fol. 43 a. Utsettet.

Anders Simenssønn har stevnet skyss-skaffen på Trøgstad Peder og hans grander, for at Anders forleden 3. påskedag ikke kunde få skyssferd i rett tid. Svenning svarer at han tilsa Gulle Taugland.

Anders Simenssønn opplyser at han leide hest på Stanger og brukte den til kisebru.

Avgang: Gulle Taugland bør bøte 2 merker sølv.

Anders Simenssønn har stevnet Niclaus i Holen for gjeld 6 1/2 rdr. Niclaus vedgår gjeldene og betaler 9 ørt i retten. Dom: Han skal betale, og gi kost og tering.

Nils Anderssønn Kloften, med fullmakt for major Herman Hünefeldt, har stevnet Niclaus i Holen for gjeld. Niclaus har motkrav. – De skal gjøre riktig regnskap med hinanden innen neste ting.

Fol. 43 b.

9. juni 1670.

Alminnelig ting på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Tilstede: Anders Simenssønn den yngre, lensmannen Hans Halvorssønn Frogner, Rasmus Jenssønn selv, med flere.

Lagrett: Bjørn Istad, Simen Brådal, Hans Brådal, Gulbrand Ask, Sven Olstad og Oluf Kulsrud.

Leses: Forordninger og stattholderbrev, som på Lauten 8.-6.

Anders Simenssønn har stevnet Engelbret Fossum for lånte penger 4 1/2 rdr. 12 sk., henstått siden 1665. Engelbret vedgår gjelden. Skal betale, med kost og tering.

Mogens Lauritssønn har stevnet Halvor Kråkvål for rest på kongelige rettigheter, 16 rdr. 13 sk. Halvor vedgar.

Fol. 44 a.

Skal betale, med billig omkostning.

Mogens Lauritssønn, fogdens fullmekting, forlanger – og får – dom på skatterestanser.

10. juni 1670.

Alminnelig ting på Holter tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn den yngre. Rasmus Jenssønn selv. Lensmannen Tor Eset og tingalmue.

Lagrett: Paul Haugerud, Askel Jaer, Oluf Eik, Tor Færstad, Knut Døli og Even Eik.

Leses: Forordninger og stattholderbrev som på Lauten 8.-6.

Fogden (?) har stevnet Anders Trygssønn Eik for leiermål med Marte ~~Hansdatter~~ Andersdatter.

Fol. 44 b.

Han erkjenner. Skal bøte 12 rdr., og være pliktig å stå henne til rette for vanre ets. når han lovlig søkes.

Torgust Bjørnssønn er stevnet for leiermål med Ellin Andersdatter. Torgust erkjenner og sier at han vil ekte henne. Han tjener som soldat. – Skal bøte 9 ørt safretna han ekter henne. Men hvis hans løfte ikke etterkommes, da skal han innstå etter resessen.

Frosten Thomas Trugelssønn, ved fullmekting Jakob Federsønn Klokker, saksøker med rikens stevning av 14.-4.-70 Kristoffer Nordbyvik og Feder Tronviken (Trunduigen) for

resterende landskyld. Kristoffer kreves for 12 rør. Peder Trønviken skal ikke ha betalt førstebygslen og heller ikke landskylden av samme plass i noen år. Det opplyses at Kristoffer Nordbyvik reiste til byen idag. Peder Trønvik (Trundsuig) også absenterer. Kristen Tiis rytter møter og sier at igår reiste Peder ~~Kragset~~ ~~skadestikk~~ forbi Engelstad til byen. Da bad han at Kristen Tiis vilde si for retten idag, at han var utkommandert til Kristiania med oberstløytnant Opitz. Peder hadde da med seg en utvisningsseddel til Johan Lorentssønn om penger til avklarering av landskylden, fra Verkets inspektør ved Eidsvoll. De to saksøkte skal hver bøte 8 ørtuger 13 merker selv for uteblivelse, og gi saksøkeren kost og tæring.

For flere andres vedkommende som er stevnet med samme stevning, utsettes til neste ting.

11. juni 1670.

Åstedssak mellom Våler og Vardum i Eidsvoll, angående et stykke jord som Brynil Vardum skal tilegne seg fra Vålers besittere.

Påstevnet med rikens stevning. Saksøker er Anders Simenssønn den yngre, forvalter over st. Laurenti canonie og Hovin præbende. Saksøker er Vardums besitter og hans jorddrott, inspektøren Johan Kaffen på Verket.

Tilstede: lensmannen Gulbrand Børke.

Lagrett: Even Finstad, Oluf ~~Kristek~~ H. Venjer, Gunner Kalsegg, Børger Fossum, Oluf Dønum og Gunner Blekstad.

Anders Simenssønn møter selv med sine landbønder Halvor og Kjell Våler.

Prov: 1. Anne Sundby vitner (uten ed): Da hun var en liten barnepige var hun på Kinn hos Gudmuno Vardums far. Da stod en risgard øverst på bakken på vestre side halv ~~aud~~ i bakken. Da bodde Nils Vardum på gården. Da var Våler ikke optaget som hun kan minnes.. Ellers kan hun minnes at Tor Finstad brukte det (= Våler) til seterbol. Nå finnes garden stående langt mere vest, nærmere i mot Våler. Hun er ved 60 år gammel.

Fol. 45 b. 2. Tjøstel Svangerud prover at hans stedmor Hellie Svan-

gerud sa til ham at hennes første mann fikk lov av Tore Finstad å bo på Våler, og de ryddet det av øde mark allerførst, ti det var før Tor Finstads seter, som hun tjente for i 26 år. Vitnets stedmor døde for 6 år siden, og var da en gammel kvinne.

3. Hans Haga og 4. embret Haga.

- Leilendingene er enig om at bekken deler mellom Vardum og Våler både nedenfor og ovenfor det omtvistete stykket.

Fol. 46 a. - På inspektørens vegner er Verkets bokholder Peter Bulmering møtt, og svarer at etter ~~søndi~~ fogden Ancers Simenssønn for noen år siden på kongens vegner utla Vardum med mene gods til hans herre fyrsten av Kurland, - - Han forlanger utsettelse til fogden kommer hjem. Utsettes.

11. juni 1670.

Allmennlig ting på Myrer tingstue i Eidsvoll.

Tilstede: Anders Simenssønn den yngre, lensmannen Gulbrand Bjørke, Rasmus Jenssønn selv og all tingalmue.

Lagrett: Hans Styren, Jon Hemli, Torger Tønsåker, Oluf Guttermssønn Bærli, Tove (Toffue) Elstad, og Peder Stensby.

Leses: Fordringer og statinolderbrev som på Lauten 8.-6.

Fol. 46 b. Anders Simenssønn har stevnet Anders husmann på Finstad om hans pass og beskjed, hvorfra han var kommen. Han svarer at han ei kommen fra Vang sogn, har vært her noe over et år, og at hans pass er levert til presten. Han tilstar at han tok en gjeit fra Sven Totterud (= Tosterud i Fering ?). Det var da han gikk fra kirken, da kom gjeiten vildfarende til ham. Mannen som eide den, kom og tok den selv igjen. For dette forholdet har han stått åpenbart skrifte i Hurdal. - Utsettes.

Anders Simenssønn har stevnet Gulbrand Rognstad for gjeld 1 pund rug. Gulbrand møter og sier at han vil betale med rug til høsten. Hvormed saksøkeren er tilfreds.

Anders Simenssønn tiltaler på fogdens vegner Gulbrand Rognstad for restanser 8 1/2 rør. 8 sk. og 1 tonne rug. Gulbrand sier at han har betalt endel av det som kreves. Han beklager seg over sin store fattigdom, ettersom han er kommen fra plassen, og er nå i den største armod, husvild

med kvinne og mange barn.

Dom: Han skal betale gjelden, med kost og tæring.

"Anders Simenss forbød offentlig at øy nogen met ham skal kisebe, førend kongens rettighed først vorder!" (?)
~~(Må gjelle foregående sak, tilbrant Regnskab.)~~

Arne Fuglerud innstevnt for gjeld. Møter ikke. Skal bøte 1 mark sølv i stevnefall, og gi saksøkeren Anders Simenssønn kost og tæring.

Fol. 47 a. Sakse Frilset har stevnet Østen Frilset for at han ikke har villet fare til seters med sine kreaturer (som Sakse har gjort), etterdi de har felles havn.

Østen svarer at han ikke vil dra i seter med kreaturerne før Sakse legger ut de 50 mål igjen som Sakse har gjerdet inn av deres felles skog, og ikke før Sakse flytter fra Østens seter som han nå skal være i med sine kreaturer.

- Østen skal ~~bortbyg~~ enda et seterbøl til fremmede.

Dette vil ikke Østen vedstå, men Sakse vil bevise det (med prov).

Dom: Østen Frilset bør flytte til seteret med sine kreaturer som vedbør, uten videre forhal, og bøte 1 mark sølv, ~~halvdelen~~ til ~~og~~ halvt til vederparten. Og hvis han ikke vil, da drives av hjemskogen med kongens ombudsmanns befordring. - Hva urett Sakse og Erik Frilset kan ha gjort Østen ved innhegning av felles skog, og seterens betagelse, har Østen å søke dem derfor.

Alf Jakobssønn har stevnet Tarald Amundssønn Fremmen for 10 rdr. som Tarald skylder ifølge deres forlik.

Dom: Tarald skal betale, og gi kost og tæring.

Dom avsies på skatterestansene.

Fol. 47 b.

15. juni 1670.

Allmennlig ting på Vågstad tingstue i Nes.

Tilstede: Anders Simenssønn den yngre, lensmannen Søren Røtnes, Rasmus Jenssønn selv med flere.

Lagrett: Oluf Kjølstad, Kjøl Vøyen, Aslak Fjuk, Laurits Folvell, Oluf Ilang og Oluf ~~Kundby~~ Lundberg.

Tinglyses: Et kjøpebrev på 4 skippund 7 lispond i Auli

(Øulin) her i sognet, med bygsel over 2 skippund 2 lispond, som Jacob Dirichssønn, rådmann i Kristiania, har solgt til Thomas Holst, borger samme steds. Datert Kristiania 10.-6.-70.

Forordninger og stattholderbrev leses (som på Lauten 8.-6.)

Fogden har stevnet Halvor Holtet for at han skal ha slatt Anders Iverssønn på Foss' eiendom tilholdende. Halvor møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Anders Anderssønn Bynche boende på Eggum har stevnet Erik Rud for gjeld 1 tønne byggmalt.

Dom: Erik Rud bør betale den tønne malt.

Fol. 48 a. Anders Bynche saksøker salig Tor Stens-Boddings enke for 1 tønne tjære som de ble skyldig for 4 år siden. For saksøkte møter Kristoffer Tveiten (Tuet) og tilbyr Anders Bynche å betale tjæretønnen uten omkostning. Bynche lar seg nøye med det.

17. juni 1670.

Rettiergang på Henni i Nes. Utsatt fra 6.-5.

Tilstede: På fogdens vegner lensmannen Søren Røtnes. Samme lagrett som 6.-5.

For Samuel Trane møter hans sønn Hannibal Trane. Otter Henni legger fram lagmann Vittikind Hus' dom, datert 2. søgne ~~ekster~~ før midtfaste 1665. Med denne dom er Otter Henni frikjent for Gudmund Paulssønns åbots brøtfeldighet.

Fol. 48 b.

Dom: Otter Henni frikjennes for Samuel Tranes tiltale. Dog bør han innen dette åremåls forløp bygge opp de nødvendigste hus, såsom fehuset og størhuset, og resten etterhanden, inntil det forsvarlig fullkommes. Det tømmer og tilfang som trenges til åboden, må han kjøpe ~~ek~~ ou hente på andre mensus eier.

Fol. 49 a.

17. juni 1670.

Allmennlig ting på Østre Os tingstue i Odal.

Tilstede: I fogdens Johan Steikuls fravær og reise til Danmark - hans søger og fullmekting Feder Claussønn. Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Tor Os og ellers tingalmue.

Lagrett: Oluf Sundby, Torsten Duås, Laurits Gyset, Jon Seter, Kristoffer Leikvang, og Kristoffer Kjelsbøl.
4. forordninger og 4 stattholderbrev leses.

Fol. 49 b. Fogdens fullmektig forlanger - og får - dom på restanser.

Engelbret Disens sak mot Erik Bjørnstad i Vinger, utsatt fra 3.-5.-70.

Søren Brauter fra Nes prøver at han ikke kjenner noe til luen.

Kjennelse: Da Erik Bjørnstsads prov i denne sak er ført i ~~Vinger~~ et annet lagsgagn, og den lue som dat trettes om ble tilkjent Erik før enn Engelbret Disen lovlige kunde føre sine prov, og etterdi Erik Bjørnstad ikke har gitt ham sak for utilbørlig atkomst til luen, så eraktes billig at Engelbret Disen blir fri for saken.

Fol. 50 a. 18. juni 1670.

Rettgang på Skarnes i Odål, utsatt fra 4.-5.-70.

Tilstede: + fogdens absents hans svoger og fullmektig Peder Claussønn. Rasmus Jenssønn selv.

Lagrett: Torsten Nust, Kristoffer Leikvang, Oluf Sundby, Møgens Kjølset, Peder Græker, Bjørn Børgen.

Paul Os fordrer dom. Engelbret og Hans Pederssønner møter personlig. På Berger Nilssønns vegner møter Oluf Hanssønn Kvisle, på de umyndiges vegner Tor Os, Sigrid Pedersdatter personlig, og for Ingeborg møter Tor Os.

Fol. 50 b. Nytt skiftebrev forfattes, hvorri rettes feil og mangler i det første skifte.

Fol. 50 a. 25. juni 1670.

På Huser i Olin (!) annekts i Nes. Etter Jens Audenssønns innstendige begjæring besiktes gårdenes hus, åbot og skigarder, hvorledes de er vedlikeholdt av den forrige oppsitter Gulbrand Syvertssønn. Gulbrand er død, og Jens Audenssønn bygslet gården ett år ivær siden, "som da meget skal være nedratnet, skigardene aldeles øde og ruinerte, og dertil jorden meget misbrukt og ferdervet."

Tilstede: Lensmannen Søren Røtnes.

Lagrett: Even Auli (innskude: Beslektet), Laurits Folvelli, Oluf Grøndal, Børger Brauter, Torsten Auli, Kristoffer Tveiten, Torsten Kjensmo.

Gårdens 7 hus besiktes.

Besiktelsen er farrettet etter den forplikt som Gulbrand Syverssønns pantebrev medfører å skulle skje, og deretter svares når godset løses igjen. Pantebrevet er datert 12.-6.-64, utstedt til salig Gunner Ottersønn som var Jens Audenssønns kvinnens forrige husband. Jens har nå både kvinnan og barnene i forsvar og vergemål.

Videre viser Jens fram et annet pantebrev på de øvrige 1 1/2 fjerding gods her i gården, som er overdratt ham av Oluf Torstenssønn. Så all gården, 15 lispund er ham som pant tilstendiget.

Fol. 51 b.

28. juni 1670.

(Rasmus Jenssønns skrift.)

Astedssak på Gisledalen i Ullensaker.

Tilstede: På lensmannens (innskutt: fogdens) vegner Gunnar Bogstad.

Lagrett: Laurits Ølstad, Peder Holm, Torsteb Kyken, Halvor Nomsås, Anders Ile og Sven Ile.

Hr. Hans' fullmektig Christen Nielssønn legger fram rikens stevning av 24.-2.-70.

Prov: Laurits og Hans Brotnu, Oluf og Brynil Hilton har intet å prove.

Nils Schiebakken prøver at han bygde en liten stue her ved plassen, hva m. Truls og Hågen Skjelmerud ga ham lov til. Han sier at rette dele skal være i broen og opp etter bercken (bekkeh ?).

Christen Nielssønn legger fram: 1. provsbrev datert 31.-1.-1612, 2. en bygselseddel datert Ullensaker 18.-3.-1650 og 3. et brev av dato visledalen 12. juni (!). 4. Hr. Hans ~~skrivende~~ skriftlige innlegg.

Nils Anderssønn (som er innstevnt) legger fram: 1. sitt innlegg, datert Kleftsen 20.-6.-70. 2. sin bygselseddel datert 22.-4.-1654, og 3. salig Maren m. Kjeld Stubs kvittering for landskylden, datert Ullensaker 21.-12.-64.

Fol. 52 a. Utsettes i 6 uker.

13. juli 1670.

(Hans Thommessønns skrift.)

Hauger i Ullensaker. Angående vergemålet for waren i Michelstatters barn.

Fogden har nå oppnevnt til formyndere: Even Finstad og Jon Langveg fra Lidsvoll. Mikkel Flatner fra Ljerdum og Børger Erpestad fra Nannestad.

Tilstede: For fogden hans svoger og fullmektig Mogens Lauritssønn. Lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Oluf Lauten, Kristen Stanger, Mats Stanger, Gulbrand Nomsås, Reder Ramby og Anders Ramby.

Av de fire oppnevnte formyndere møter bare Børger Erpestad. Han undskylder seg nøylig formedelst sin ungdom, sin uformuehet og sin farfarenhet.

Fogdens supplikasjon om denne sak, datert 7.-4.-70, med stattholderens resolusjon av 22.-4.-70, leses. Likeså Hans Flinorums supplikasjon med stattholderens svar om forskansel, datert 1.-3.-70.

Fol. 52 b. - Henvises til de 4 oppnevntes verneting.

19.-juli 1670.

Astedssak ved Songedraget kaldet, mellom Gulbrand Furuset og Julsets og øvre Stokstads besittere. Utsatt fra 7.-6.-70.

På lagmannens vegner undskylder Hannibal Stub hans uteblivelse på grunn av svakhet. Rasmus Jenssønn selv tilstede. Likeså lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Som 7.-6.

Saksøkeren hr. Hans Arenætssønn er selv tilstede. Da Hannibal Stub vil føre saken for ~~høx~~ hr. Hans, protesterer fogden Anders Simonsønn (som er innstevnt i egenkap av landherre til Julset, på kongens vegner). Fogden mener at Hannibal ikke kan være prosessfullmektig.

Fol. 53 a. Ketten erakter at hr. Hans selv skal føre saken.

Prov: 1. Paul Melstrøm prover: Hans salige far se før ham at Julsets eiendom gikk ikke lenger enn til Songegården. Det var før 16 år siden, og faren som sist bodde på Gudmundrud, en husmannsplass, døde før 12 år siden. Han var over 60 år da han døde.

2. Oluf Brarud fra Nes sogn: Da han tjente hos Frahs

Stokstad, da hugg han tyri sønnenfor Loffgroven noget lite, og bad Gulbrand Furuset derom, men hugg mest nedenfor, noe hvert år. Han tjente hos Frans Stokstad de nærmeste år etter Hannibals krig i 3 1/2 eller 4 år.

3. Oluf Stubberud av Akersherred møter ikke.

4. Peder Stensby prover: Året før det slag (Slag) stod ved Borre, da kom hans hester inn i den bråte som Gulbrand Furuset brukte, sønnenfor Songagroven, og gjorde skade. Gulbrand satte da inn en føle for ham, som han måtte løse ut med 1/2 tonne korn for skaden.

Fol. 54 a. 5. Birgitte Stensby prover: Den tid hun tjente salig Laurits Austad, da hugg Hans~~x~~og Torsten Kjos' folk tyri sønnenfor ~~høx~~ Loffgroven, utmed fjellet, og hun var med og bar "tiuret" ned til groven. Mennene leide skogen av hr. Laurits på Ullensaker. Hun har bodd på Stensby ved 30 år.

6. Amund Stensby: Da Gulbrand Furuset brukte denne bråte før seneste feidetid, bevilget han vitnet å bryte løv oppmed vegen. Så kom Anders Julset gående og sa: "Har du nu fått skog?" "Ja", svarte Amund, "jeg fikk skog av Gulbrand Furuset". "Ja Gulbrand Furuset har skog nok", svarte Anders.

Amund hadde først leid lauvskog av Anders Julset, men fikk ikke nyde for Kristoffer Austad. Kristoffer kom opp til Amund til Rotnebu og vilde ta løvet fra ham, og Amund måtte betale ham for det. - Vitnet tjente Gutte Austad året etter Hannibalskrigen.

7. Einer Kjos.

8. Nils Sundby.

9. Oluf Gunnildrud av Nannestad, hitstevnet med hjemstevne, prover: Da han tjente Amund Finstad i Nes i 7 år, så leide Amund seterskog av Paul Furuset, og Oluf gjette feit. Da bad Paul ham å gjete til vegen som løper til Erlangseter og ut ad med fjellet og ikke lenger.

Fol. 54 b. Fogden spør hvem som har stevnet Oluf. Oluf Gunnildrud svarer at Gulbrand kom selv etter ham og sa at lagmannen hadde befalt ham å søke sine prov hvor han kunde finne dem. Det er ved 40 år siden han tjente Amund Finstad.

Nils Stokstad blir framfordret for å prove. Fogden spør ham hvorfor han skulle ha de 10 riksdaler som Gulbrand Furuset skal gi ham. Nils svarer: Fordi at han forkynte for lagmannen, at ingen av provene visste hvor skjelnet var, før de så skogen opblinket. Det samme sier han at provene samme tid skulle ha vært ståti. Det var den tid den første dom ble

kassert av lagmannen. Videre sier Nils at Gulbrand skal gi ham pengene om ikke djevelen tar ham bort.

Gulbrand Furuset svarer til dette at Nils skal si ge en nu hvorledes det gikk til med skogens opblinking, før han får pengene.

- Fogden fører også prov:

1. Erik Rud fra Nes. Han prøver som 4.-11.-69 og legger til: Dette vassdrag er rette skjel og dele til Hægensgrøpen, og (øerfra) i fjellet. Videre at Sanggrøven er gjort til tjæregrav av en elggrav (Elsgraff), som hans far sa for ham. Det skal være skjedd for mer enn 60 år siden. Videre at begge Stokstad-gårder hadde drifteveg (drifftvey) med Julset her vestomkring på de tider, item likeså østenfor. Men det er siden omgjort ved kontrakt av gärdenes besittere, så at Nedre Stokstad næ bare har østenfor, og de andre her vestenfor tilfelles.

Fol. 55 a. 2. Anund Greni gjentar også sitt tidligere prov og legger til: Han minnes Sven Furuset og Paul Furuset og kjente dem ganske vel. De bø aldri til å bruke noe på det nå omtvistetet stykket, før Gulbrand har understått seg til ~~tak~~ det.

3. Toren Bänkjenn prøver: Da hun tjente Oluf Julsets sønn Gudmund for mer enn 40 år siden, da fikk de ikke lov å gjete over Songedräget og Hægensgrøpen og like vest i fjellet.

4. Jon Jaeren og 5. Anders Pederssøn gjentar sine tidligere prov.

6. Anne Breen fra Nes prøver: Den tid hun vokste opp hos sin far Frans Stokstad, brukte både han og de Julset-menn (menn) på denne side vegen, omkring begge grovene, både ~~ikk~~ høgst og havn, uformet av de forrige ~~Julset-menn~~ Furusetmenn Nils, Sven og Paul. Men da Gulbrand kom til Furuset, ga hennes far over, fordi han var gammel og orket ikke å balle med Gulbrand. Vitnet er over 50 år gammel.

7. Gjertrud Alfsdatter Hønsdal fra Nes prøver: Hun tjente hos Hans Røtnes som hadde seternavn hos Sven Furuset i 3 år. Den sommeren hun gjettet der, brente Sven Furuset i den gamle tjæregrav som ligger på Furusets grunn. Det er ved 50 år siden.

Fol. 55 b. 8* Gulbrand Furuset sier at de fleste av fogdens vitner er besvogret og busektet til de Julset.

utsattes til Lauten tingstue om en måned.

8. august 1670.

Ting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: Fogdens fullmektig Mogens Lauritssønn, lensmannen Hans Frogner med flere.

Lagrett: Halvor Vettal, Mats Stanger, Oluf Lystad, Nils Hanssønn (!), Oluf Onsrød og Laurits Sarby.

Fol. 56 a. Leses: 1. Kongens approbasjon og konfirmasjon på det skogreglement om masters og ledbjelkers bruk, forfattet av stattholderen og hans medcommittere etter kongens befaling, bestående i 6 poster. Datert Kristiania 28.-6.-70 og konfirmert 9.-7.-70. De medcommitterede er: Anders Matsønn, viselagmann Jørgen Philipssønn, Laurits Christenssønn, Nils Hanssønn Meng, president på Halden, borgermester Pedér Jenssønn i Skien, og Christoffer Dirichssønn, rådmann i Fredrikstad.

2. Kongelig påbud om prinsessestyr, datert 20.-7.-70.
3. Kongens brev om at saltkjøpet her sørnenfjells skal være 16 slette mark tønnen fra 29. juli, for rede penger. Datert 30.-7.-70.

9. august 1670.

Åstedssak på Gisledalen i Ullensaker. Utsatt fra 28.-6.-70.
Tilstede: Lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Anders Ile, Sven Ile, Halvor Jomsøn, Torsten Kykken, Olbjørn Tveiter, og Fer Holum.

Hans Arendtssønn har stevnet Nils Anderssønn i Kleften med rikens stevning av 24.-2.-70.

En 23 manns beseglet jordebok over Ullensaker prests tilliggende gods, datert Haffuer (= Hoffuer, Hauger ?) tingstue 31.-1.-1612, – leses opp. Likeså kopi av et provsbrev datert 17.-6.-65..

Prestens fullmektig Christen Nielssønn legger også fram 3 sma gamle brev.

Fol. 56 b. Dom: Nils Anderssønns bygselseddel på Gisledalen skal sta ved makt, og Nils å bencide Gisledalen. Hva angår det stykke skog eller eng som de treffer om, har hr. Hans å stevne det til tingstuen.

10. august 1670.

Alminnelig ting på Østre Os i Odal.

Tilstede: Fogdens fullmektig Peder Claussøn, Lensmannen Tor Øs med flere.

Lagretti: Oluf Sundby, Jon Glomsås, Rasmus Ellingsrud, Gunner Jerstad, Gulrik Mel-Disen og Engelbret Grømsland.

Fol. 57 a. Fogdens fullmektig Søren Pedersøn saksøker kirkevergene for prinsessestyr av kirkenes tiendekorn for 1669. Vergene for hovedkirken er Sven Fulu, Kristoffer og Nils Kjelsbøl, Nils Hogset og Oluf Oppi.

Prinsessestyrne av hovedkirkens tiende kreves med 10 rdr. 21 skilling.

For Ullerens Anneks kreves veggene Engelbret Disen, og Laurits Steinerud for 4 rdr. 1 sk., for Sand anneks Paul Galterud og Tor Luker for 4 rdr. 3 ort 5 sk.

For Noen anneks Børger Østmoen for 2 rdr. 20 sk.

Vergene møter og sier at de vil betale prinsessestyren. Men da de ikke har fått solgt det ringeste av tiendekornet, er de ikke god for å betale nå straks.

Dom: -- Da etterdi kongens påbud forplikter kirkevergene til å utrede av hver tønne korn til to terminer 1 riksørt, da uansett at kornet ennå ikke er vendt i penger, kunne vi ikke befri dem for samme plikt, men tilfinnes dem enhver å tilfyllestjøre sin plikt og gi kost og tæring.

Fol. 57 b. Kristen Hanssønn Bierne, fogdens tjener og fullmektig her i Odal, lar lese en gammel restans, og forteller almuen skudsmål om hans forhold den tid restansen har vært betrodd ham. Almuen gir ham et godt skudsmål, at han ikke har forurettet dem i noen måte. Restansen omfatter også Solør.

16. august 1670.

Ekstrarett på Lauten tingstue i Ullensaker.

Astedssk mellom furuset og Julset, utsatt fra 19-7.

Tilstede på fogdens vegner lensmannen Hans Frogner.

Lagrett: Torgor Lund, Halvor Vettal, Kristen Stanger, Halvor Romsås, Oluf Lystad, Peder Ramby, Even Ile,

Oluf Stokstad, Mats Stanger, Bøttel Hilleren, Amund Vettal, Nils Vettal.

Fogdens tjener Bent Matssøn legger fram fogdens supplikasjon, med stattholderens svar og befaling til viselagmannen Laurits Christensøn at han skal føre saken til endelighet -- etterdi Peter Hegerfeldt ikke har villt etterkomme det. Datert 13.-8.-70.

Fol. 58 a. Anders og Oluf Julset møter med de fleste av sine prov, Anne Breen og Gjertrud Hønsedal undtatt, som ikke kunde møte på grunn av alder og svakhet. -- For Hans Arendssøn møter hans sønn Johas.

Gulbrand Furuset møter med sine prov.

Da stattholderens resolusjon ikke er anvist for viselagmannen, møter han ikke. -- Utsettes derfor.

(I kjennelsen sies at Hegerfeldts fullmektig Thomas Bertelsøn, ~~hakkverket~~ rådmann i Kristiania, har vegret seg for å befatte seg med denne sak.)

Fol. 58 b.

22. september 1670.

Alminnelig sakting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Tilstede: Fogden Anders Simensøn, Rasmus Jønssøn selv, med flere.

Lagrett: Rasmus Gislevoll, Oluf Hallingstad, Tryg Kjos, Truls Bjønningstad, Einer Kjos, Syvert Kjos, Laurits Olistad, Oluf Hilton, Nils Kolby, Gunner Kolby, Alf Hovin og Villum Elstad.

Leses: 1. Kongens brev om at undersättene skal være forsørget for rytterskatt og proviantskatt inntil videre. Datert 12.-8.-70.

2. Kongens brev om sølvverkets overdragelse til partisipanter. Datert 17.-8.-70.

3. Kongens brev om forpaktning av kirkens tiende. Datert 12.-8.-70.

4. Kongens brev om innrettelser av ny jordebok. Datert 12.-8.

5. Kongens befaling ~~xx~~ om forpaktning av kongens tiende, sikt og sakefall. Datert 2.-9.-70.

6. Admiralitetsrådets plakat angående trelasthandelen og tørretiendens bortforpaktning ved hvert tollsied. Datert 27.-8.-70.

7. Stattholderens befaling til fogdene angående generalseg-

mesters bestallings opphevelse, at resterende lønn som var forfalt før reduksjonens dato, skal betales han.
Dateret 1.-6.-70.

8. Stattholderens befaling at almuen skal forferdige og vedlikeholde alfarvegene, under vedbørlig straff.
Dateret 9.-9.-70.

9. Kongens konfirmasjon på Paul Rødders, Kristiania stads musikanters bestalling. Dateret 23.-7.-70.

Fol. 59 a. 10. Oberst Schørts befaling om at alle beskikkelsesmann heretter skal opnevnes av fogden eller hans fullmektig.
Dateret 4.-5.-69.

Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

Fogdens sak mot Gulbrand Furuset og hans sønn Erik for slagsmål mot Oluf Julset og Anne Julset. De har ikke gått sin vern. Gulbrand opplyser at Erik er i byen.
Utsettes derfor til imorgen.

Peder Kjos sier offentlig for retten til Kristoffer Kjos hans grande, at Kristoffer har gjort mot ham som ingen ærlig mann. Kristoffer forlanger dette innført.

Fol. 59 b. Fogden har stevnet Torbjørn Ille husmanns kvinne Kari Jonsdatter, for at hun en søndag etter prekenen forleden sommer slo Peder Børgerssønn Børgeruds kvinne Ragnhild Hansdatter. De hadde vært sammen ute på Moen etter at Torbjørns kvinnes fe hadde vært inne i Peders kornbråte, og gjort skade. De kom i skjenderi, og Kari slo Ragnhild under øret med hånden. Så gikk Kari sin veg, men Ragnhild kom etter. Da slo Kari henne med et saulår. Dom: Kari skal bøte 2 merker sølv til kongen, og stå Ragnhild til rette for hennes skade, - som hennes mann dog nå ikke begjørte noe for.

Fogden har stevnet Tor Koppenrud for at han skal ha fart utilbørlig mot de Alborgs besittere i Eidsvoll. Fogden har hjemlet dem deres seter og havn, men Tor Koppenrud har ikke villt tilstede dem seteren.

Tore Torsønn Koppenrud møter og sier at hans far som på grunn av alderdom og svakhet ikke kunde komme til tinget, vil selv snakke med fogden om saka. - Utsettes.

Fogden har med rikens stevning stevnet Amund Myrer, Fe-

der Kjos og Jens Halvorssønn Kolby:
Amund Myrer for stevnefall(sbot) 1/2 rdr. som han ble dømt til å bøte 5.-11.-69. Dom: Han skal betale, + kost og tæring.

Peder Kjos for at han ikke møtte forleden våpenting. Peder nekter det ikke, men sier at hans grande Kristoffer var samme tid på tinget med "sit" (= Peders ?) gevær.

Fol. 60 a. Dom: Feder skal bøte for uteblivelsen 2 merker sølv, og for de to gevær som han etter sin gårdpart burde ha, for hvert 1 mark sølv.

Jens Kolbys sak utsettes til imorgen.

23. september 1670.

Tinget fortsetter på Lauten tingstue i Ullensaker.
Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Hans Frogner med flere.

Lagrett: Oluf Hallingstad, Truls Bjønningstad, Rasmus Gislevoll, Gunner Kolby, Syvert Kjos og Alf Hovin.

I blant annen samtale mellom Oluf Julset og Gulbrand Furuset om deres' sak sier Gulbrand til Oluf: "Du skal tie til djevelen skal fare i deg.". Fogden og Oluf forlanger dette innført.

Oluf Stokstad og Børger Stokstad avlegger ed på sine tidlige prov i saka. Gulbrand Furuset har intet å beskyilde dem. - Avsagt: Etterdi Gulbrand Furuset ikke har kunnet gå sin vern selv tredje, så bør han bøte 2 rdr. til Oluf Julset og 1 ort til Anne Audensdatter, og til kongen skal han bøte etter mannhelgebalkens 17. kapitel. Dessuten skal han gi billig kost og tæring.

Fogden har stevnet Anders Nesten for at han og hans kone skal ha slått Jon Nesten for om lag en måned siden på Nesten. Jon Nesten beretter: Da han om kvelden ville gå til sengs, falt hans veg forbi Anders Nestens stue, - for han lå da på låven. Da satt Anders' kone i døren og bad Jon komme til seg. Jon satte seg hos henne. Så kom Anders og bad Jon inn i stuen. Jon svarte: "Ja intet ondt vones jeg å få, og ikke heller å gjøre." Han gikk dermed inn. Så spurte Anders ham om hvorfor Jon lå hans korn omkring på låven iger. Jon svarte: Fordi rommet kom ham til. Dermed kom de til ords og skjendtes. Så overfalt Anders, hans kone

og stedøtter ham og slo ham, så han matte krype fra dem. Han fikk blodvilde, som Oluf og Paul Onsrud skal ha sett. Likeså Tor Berg og Amund Brenni.

Anders Nesten beroper seg på prov: Bottel Knutssønn, Maren Hansdatter og Oluf Onsrud. — Utsettes.

Oluf Julset har med rikens stevning av 12.-4.-70 innkalt prov angående de ord som skal være falt mellom Nils Stokstad og Gulbrand Furuset om Nils' prov: Kristen Furuset, Gulbrand Kristensønn Furuset, unge Oluf Stokstad, Gullik, Paul Holms bror, Gudmund Hovin, Lven Nafstad, og Hans Olufssønn før på Oppen.

Fol. 61 a.

Rasmus Gislevoll har stevnet Kari Paulsdatter, hans tjenestepike, fordi hun ved forsømelse har latt skje skade på nans kveg og fe ved dyr forleden sommer. Han mistet da 3 kuer og en årgammel stut som døde, foruten 7 andre som også ble bitt. Feet kom bort i hennes fraværelse, og ble ikke drept. Karis far Paul Melby er også innstevnt, og møter. Ettersom de engang har vært forlikt, saledes at Rasmus Gislevoll skulde beholde hennes opptjente lønn, klær og sko for dette år for skaden, og hun enda gi ham 1 riksdaier til, så forlikes de nå om det samme. Hvermed saken er endt, synderlig etterdi det er en ulykkelig hendelse og vädeverk. Det skjedde neste torsdag etter var frue dag forleden sommer, kreaturenne forløp henne for klegg (? Kleich) skyld, mens hun hadde gått fram til tyrihuggerne ved groven for å få noe å drikke. Da var ulven kommet i ferd med å feet og hadde gjort skade.

24. september 1670.

Alminnelig sakting på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum. Tilstede: Fogden Anders Simonsønn, Rasmus Jensønn selv, lensmannen Hans Frogner med flere.

Lagrett: Simen Brådal, Oluf Kulsrud, Halvor Kulsrud, Oluf Kråkval, Gulbrand Ask og nans Brådal.

De samme brev leses som på Lauten 22.-9. Konfirmasjonen på Paul Redders bestalling sjengis her uttøriligere: Kongen bevilger at Noders sønn må nyte sam-

me condition etter farens død, eller om faren vil opplate det for ham.

Fol. 61 b. Tinglyses: Et ødelskjøpebrev på 4 lispund i Fossum, som Hans Brotmo og Gulbrand Fossum et konserter har utstedt til Paul Tori og Rogens Eikeberg for 16 riksdaaler. Datert 27.-8.-67.

Fogden saksøker med rikens stevning Kristen Erlandssønn Torshov for leiermål med ~~Kristen~~ Guri (Gurre) Torsnov. Bege Møter. Kristen vil ikke ekte henne. Hun påstår at Kristen har lovt henne ekteskap. Dom: Kristen skal bøte 12 rdr. og stå henne til rette for hennes mørrett.

Videre tiltaler fogden Kristen Torshov for at han har utjaget fornevnte kvinnfolk av hennes husbands Nils Torshovs hus og stue, engang forleden vår. Oluf Villumssønn hadde da vært med Kristen. De kom drukne dit fra Nils Torshov-hagen (i Toushougs haugen). De truet Guri, og Oluf tok henne i håret, til Kristens mor og søster kom og hjalp henne. Dom: Oluf Villumssønn skal bøte dobbelte bøter etter mannhelgebalkens 16. kapitel. For Kristen Erlandssønns vedkommende stiller saken i bero, da han ingen ulempe gjorde.

Fol. 62 a.

Blant annensamtale mellom Villum Rogstad og Truls Nitteberg imot Hans Vang, sier Truls til Hans at han hadde angitt løgn på skiftet, og hadde latt seg påskrive mer enn han burde. Denne sak kommer av at fornevnte børn beskylder hinanden for hemmelig å ville frata deres gamle far Nils Torshov hans formye nå i hans alderdom og skrøpelighet, etter at skiftet er holdt etter hans salige hustru forleden år. — Henvises til arvetomten.

Fogden tiltaler Mikkel Flatner fordi han er utnevnt til formynder for et av salig Kjeld Stubbs barn, men ikke har vilet anta vergemålet. Mikkel Flatner møter og undskylder seg med sin høye alderdom og skrøpelighet. Han har sine eigne barns formynderskap under hender, 3 barn etter hans første salige kvinne og 3 barns vergemål etter hans formann Erik Valstad. Han legger til bevis fram et skiftebrev av 23.-7.-63, og et annet av 8.-6.-61 om hans stedbørns arv. — Da etterdi Mikkel Flatner allereie finnes så betynget med vergemål og på grunn av hans høye alderdom og skrøpe-

lighet, - bør han være fri for dette store vergemål.

Laurits Nilssønn Vilberg av Sørum sogn har vært i Danmark på almuenes vegner forleden år, for å føre forskansel på forhøyelsene. Almuen er nå forlikt med ham at de skal gi ham før hans umake, av hver fullgård 12 skilling, halve og øde ad advenant.

Laurits Kristensønn rytter på Sørum har stevnet Villum Mo for en gjelding eller stat på 1 1/2 rdr. verd, som Laurits' festemø Gyri Syverts datter er tilloddet på skifte etter hennes mor for noen år siden, og som Villum skal ha tatt fra henne.

Fol. 62 b. Villum Mo svarer at han ikke fikk mer på skiftet enn hans hustrus lodd beløp seg til.

Forlik: Villum Mo skal betale Laurits rytter for samme gjelding med 2 1/2 rdr.

Følgende seks menn tilnevnes lagretten: Bjørn Olistad, Amund Heni, Oluf M. Sandum, Tor Hval, Oluf Nitteberg og Gulbrand Smedstad.

Deretter er hørdeboken forfattet etter kongens brev.

Fogden forlanger - og før - dom på restanser.

Fol. 63 a.

26. september 1670.

(Uten sted. I Ullensaker)

Sak angående delet mellom Furuset og Julset. Utsatt fra 16.-8.-70.

Tilstede: Fogden Anders Simensønn, Julsets bønder, Oluf Nørre som landherre til Stokstad, og Laurits, * landbonde sammesteds. Disse som saksøkere.

Som motparte: Gulbrand Furuset og hans landherre hr. Hans Arendtssønns sønn Jonas Hanssønn.

Dessuten lensmannen Hans Frogner.

Samme lagrett som 16.-8.-70. (Det står her: "V. = unge - Oluf @ Stokstad")

Fogden legger fram en lagmannsdom datert 3. sognet etter toketirsdag 1668. I den heter det at det omvisste skoystykket skal være fulgt under Furuset i 32 år. Fogden påstår at dette bør bevises bedre og sannsrueligere enn Peter Hegerfeldts dom medfører.

Fol. 63 b. Da etterdi lagmannen ikke har møtt for å kjenne om hvilke av provene som bør edfestes, så kan vi som ringe underdommere ikke videre herom kjenne eller utrette, før overdommerens kjennelse om provenes gyldighet foregår.

30. september 1670.

Alminnelig ting på Holter tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogdens svoger lag fullmekting Mogens Lauritssønn, Rasmus Jensønn selv, lensmannen Tor Eset med flere.

Fol. 64 a. Lagrett: Knut Kovol, Nils Foss, Askel Jaer, Nils Elton, Knut Austad, Paul Haugerud, Even Eik, Tron Elton, Knut Døli, Laurits Låke, Halvor Hylli og Amund Harstad.

De samme forordninger med videre leses som på Lauten 22,- 9. Videre: Stattholderens brev av 23.-9.-70 angående kirketienden. Kirkens tiende skal oppbydes til 6 eller 8 visse menn i hvert gjeld som kan kavere derfor, - på det at almuen kan nyte kornet og befries for tiendesviks etterforskning og deres laders kastelse.

Mogens Lauritssønn - på Laurits Nilssønn Vilbergs vegner - krever godt gjort hans utgifter til Kjøbenhavns-reise (jfr. Gjerdrum 24.-9.). Almuen lover å betale som i Gjerdrum.

Mogens (Lauritssønn) fredlyser på fogdens vegner alle kongens, prestebolens og kirkens skoger.

Mogens Lauritssønn forlanger dom på resterende skatter, tiende, sikt, og annet. - Tron Rud og konsorter svarer å gjænde den gamle tiende som fordres; at de har ytt kornet på slottet, og sedlen (som det skal ha vært rest på,) hadde de levert til Feder Sørenssønn da de betalte resten av kornet til ham.

Fol. 64 b. Dom: De resterende skal betale, såfremt de ikke kan bevise at det er betalt.

Mogens Lauritssønn - som fullmekting for Kirsten salig Vitikind Hus' - saksøker Kristoffer Finstad for resterende lanaskyld for 1667 - 5 rdr. + julemark 1/2 rdr. Kristoffer møter og viser fram kvittering for at han har betalt det som fordres, til Laurits Andersønn i Kristiania. Utsettes.

1. oktober 1670.

Tinget fortsetter på Holter i Nannestad.

Tilstede: Fogdens svoger og fullmektig Mogens Laurits-
sønn, lensmannen Tor Eset med flere.

Lagrett: Halvor Hylli, Askel Jaer, Even Eik, Laurits
Låke, Jils Elton og Tron Elton.

Inspektøren på Eidsvollsverk hr. Johan Kaffen, ved
sin bergskriver Andreas Bøglum, har stevnet Paul Haf-
stad, Amund Låke og Ånåsruds besittere for en markelig
Fol. 65 a. skade som skal være tilføyd Verket av deres skogild
forleden 16. juni. Etter bergskriverens angivende er
derved oppbrent 1810 favner kulated. Til bevis herom
~~kkikkexxan~~ har han med på tinget: Henrik byggmester,
Kristoffer skredder, Håvor Olssønn, ~~og~~ Lorents Cordts-
sønn og Claus Graabeen.

Paul Hafstad, Amund Låke og Oluf Nilssønn Ånåsrud mø-
ter, med sier at de ikke er lovlig stevnet. De ble ik-
ke stevnet før sist onsdag. Oluf Ånåsrud påstår at
han aldeles ingen varme har utsatt. De andre to sier
at deres varme ikke hadde gjort noen skade.

- Henvises til lovlig stevnemål.

Angående vergemålet for Gunnhild Kjeldsdatter Stub.
Da Mikkel Flatner nå er fritatt ved dom, har Mogens
Lauritssønn på fogdens vegner oppnevnt Laurits Østby,
at han med Børger Erpestad skal møte på Hauger 24 okto-
ber førstcommende og anta pikens arvegods. Begge und-
skylder seg.

Fol. 65 b. Kristoffer Grøsåker har stevnet sin svoger Håvard
Nilssønn, angående besittelsen av Grøsåker. Håvard
har bygslet halve gården, 1/2 pund, av sin sværfar O-
luf Grøsåker. Kristoffer som er eldste bror, mener
at han er nærmest til å besitte garden. Han bygslet
den andre halvdelen av sin salige far, og legger fram
byggselsedlen, datert 2.-4.-1648.
Håvard møter, men har ikke sin byggselseddel med. Han
sier at han har betalt 16 rdr. i byggselpenger, én oter-
skinns lue til 1 1/2 rdr. verd.
Det er holdt skifte etter deres far, og deres mor har
oppgett sin part i løst og fast gods til sine barn.

Skift t er ennå ikke skriftlig.. - , Utsettes.

Mogens Lauritssønn lar innføre at ingen av almuen har bygd
på forpakning av kirketienden.

3. oktober 1670.

Alminnelig ting på østre Os i Oslo.

Tilstede: Fogden Johan Steinkul, Rasmus Jenssønn selv,
Lensmannen Tor Os med flere.

Lagrett: Oluf Sundby, Engelbret Grimsland, Gunner Rud,
Laurits Galterud, Rasmus Ellingsrud og Oluf Stein.

Fol. 66 a. 10 forordninger med mene leses.

Fol. 66 b. Fogden spør om almuen vil byde på kirketienden. De svarer
at de ikke formar det.

Fogden har stevnet Børger Olssønn Skjulstad for leiermål
med Kari Asbjørnsdatter Ljødal av Eidsvoll sogn, begatt
forleden år på Skjulstad. Til bevis legger fogden fram hr.
Anders Heides brev derom til hr. Laurits Gram, med Grams
svar derpå. - Børger Olssønn møter og nekter. Han legger
fram sin supplikasjon om samme sak til generalmajor Gongas,
med dennes svar. - Da Kari Asbjørnsdatter ikke er tilste-
de, utsettes til neste ting.

Fogden gjør offentlig forbud mot at noen kjoper eller hand-
ler med Gudmund Arnessønn Greåker eller noen på hans veg-
ner, om hans part fastegods i Greåker, før han betaler sin
sikt for leiermål begått i Vinger, - ettersom han skal væ-
re undveket.

Oluf Tjestelssønn Hammer har med ja og handerband lovet at
han vil ekte Marte Kittelsdatter som han har besovet, hvorpå de
to begge ga hverandre deres hender. Han har derfor
sonet etter kongens brev med 9 ørt.

Fogden har stevnet Sakarias Johanssønn ~~kkikkexx~~ for slags-
mål begått mot Jens Fliskerud forleden sommer. Jens møter,
men ikke Sakarias. Sakarias skal derfor betale 1 mark selv.

Fogden har stevnet Jakob Olssønn Øyset for sikt, fordi
hans kvinne fødte barn to måneder før den hun burde kommet,
etter deres bryllupp. Jakob svarer at hun kom bare 7 uker

for tidlig. Dom: Jakob skal bøte 9 ørt.

Niels Enevoldssønn, befullmektiget av kommissar Johan Gaarmand, fordrer med rikens stevning endel kirkeverger for resterende kirkepenger. Mellom andre bygders, følgende i Odalen: Anders Mangset, Engelbret og Feder Skarnes, Nils Grimsland, Jon Seter, Anders Bürger, Knut Kolsrud, Sakarias Fresvoll, Laurits Fulu, Mogens og Gulbrand Kjølset, Engelbret Fjell og Oluf Hauy.

Fol. 67 b. - Utsettes til imorgen.

Før Gulbrand Nordset møter hans sønn Sven Nordset "udi sin gamle faders sjugdom og querleje," med rikens stevning mot Tor Os. Tor Os skal med makt ha tiltatt seg et stykke eng og latt det høste i forleden sommer. Saksøkeren mener at stykket tilhører Nordset.

Tor Os påstår at samme stykke eng med rette bør ligge til hans gård.

Er å akte at Tor Os' formann, salig Tor Gulbrandssønn, som bodde på Os og var ødelsmann til samme gård, brukte aldri på denne eng, og denne Tor heller ikke før nå. Da etterdi Tor Os har tilfordristet seg å tilta seg samme stykke eng og har latt det slå og innhøste uten lovlig atferd, endog høyet ennå ligger på stedet, - er Tor Os tilfunnet å opprette Gulbrand Nordset all hans derav forårsakede umake og bekostning, - og bøte 3 merker sølv til kongen. Siden Tor Os å søker sin sak ved lovlig stevnemål, om han dertil synes å ha føye.

Fol. 68 a. Torsten Nust har stevnet Iver Luker for at han forleden høyestid skal ha tilkjent seg et stykke eng i Storgien (?) som av formåls tider med rette skal ha tilhørt Nust. Iver Luker svarer at hans landherrer hr. Oluf Grue og Morten Nielssønn har befalt ham å gjøre det. Ellers hadde han ikke fordristet seg til å gjøre det. Høyet ligger ennå i den laden som står på samme eng.

Torsten Nust har stevnet prov: Sjonne Åstad og Paul Os. De bevitner at engen har ligget under Nust i mer enn 40 år. Paul Os' mor skal bedre vite, da hun er over 90 år gammel.

Søren Vilssønn klokken til Grue sogn legger fram hr. Oluf Grues og Morten Nielssønns innlegg imot Torsten Nust, datert 1.-10.-70.

Dom: Iver Luker skal betale Torsten Nust for hans forårsagede skade, kost og tæring, og bøte 3 merker sølv til kongen. Siden han eller hans landherrer å søker sin rett etter loven om de mener seg å skje forkort av Torsten Nust.

Søren Nilssønn, med fullmakt for ht. Oluf Lauritssønn, medtjener til Grue menighet, og Morten Nielssønn på Hverven i Stange, saksøker med rikens stevning Sigrid Stomperud for resterende landskyld, jordens misbruk, åbets brøsfeldighet og skogs bortleie. - Sigrid Stomperud svarer at hun har intet videre med gården bruk å bestille enn at hun har forestat sin gamle querliggende mor, som skal være ødelsbåren til samme gods. Hr. Oluf Lauritssønn er bare pantemann dertil. Hennes mor Inger Stomperud har vært querliggende i 16 år.

- Utsettes til et annet ting, og imidlertid enken å besøke landherrene om de med gode vil la seg befredige, synelig for den fattige skøpelige enkes skyld som både er ødelsbåren til godset og har leilendingsrett dertil, og som ikke er nevnt i stevningen. Tilmed fordi Sigrid nå på sin mors vegner samtykker i at hennes bror Bürger må ta gården i bygsel.

(Note:) NB. I denne sak i Laurits Galteruds sted, Jon Glomsøss.

Fol. 69 a. Hr. Laurits, ved fullmektig Søren Vilssønn, har stevnet Nils Høgset for ulovlig bråtebruk på Lillesets eiendom, som er innhøstet nå i høst. - Nils Høgset svarer at han ikke har gått over rådelet mellom Høgsets og Lillesets skog. Den rug som omtvistes, er bare 13 sneiser a 10 bånd og 6 bånd, avirket (= avlet) på hans egen skandam gårds eiendom. - Henvises til Østedet.

Twist mellom Gunner Skjelstad og Laurits Evenssønn, en omlopende tigger, om Laurits' barn på 9 a 10 år gammel, som nå i 5 år har vært som fosterbarn hos Gunner, etter morens innstendige begjering. Forleden st. Mikaelis aften har faren Laurits Evenssønn mot deres vilje tatt barnet igjen, og vil ikke la det bli hos de godtfolk.

Begge menn er tilstede. Laurits beretter at piken ikke hadde klær til fornødennet. Derfor tok han henne igjen i Gunnars fravær.

Dom: Etterdi Laurits har intet å betale med før de 5 år de

har født og underholdt hans umyndige datter Kirstine Lauritsdatter, - og Gunner Skjulstad og hans kvinne nå alene begjærer å nyde (niude !) samme lille pike i så mange år heretter som ~~ikke~~ hun allerede har vært hos dem, - da er det billigt som de begjærer og bør at skje. Dog med de conditioner at de imidlertid skal forsyne piken med fornøden kost og klar, og ellers i andre måter sørger og svarer for henne som for deres eget barn, så som de for Gud og ørighet akter å forsvare. Synderlig for-
Fol. 69 b. di foreldrene og de andre barn allerede altfor myget til forargelse, andre godtfolk med betleri besværer. Hvorfor dette barn ved disse godtfolks forsyn og begier (!) med Guds hjelp befriés og avvernes.

Fogden har stevnet Anders Hornes for slagsmål. Han møter ikke. Skal derfor bøte 1 mark sølv.

Even Amundssønn Nordset gir Børger Jerstad sak ~~fordi~~ Børger, hans kvinne Kirstin og deres senn skal ha slått og hårdrott ham i et barsel på Østegård (hos Arne Østegård) for 3 uker siden.

Prov: Kristen Engelbretssønn Nordset, Jon Ålomsas, Nils Aslakssønn, Oluf Østegård, Arne Østegård, Nils Gunnarsønn Jerstad, - og endelig Sjonne Slåstad som er stevnet, men ikke møter.

Fol. 70 a. Dom: Etterdi det skjedde på en helligdag og udi gilde, - skal de bøte hver for seg: Børger Jerstad for at han drog kniv - 6 øre selv, og 1 mark sølv for at han har drog. Even Amundssønn Nordset for hårdrag 1 mark sølv for hver gang han hårdrog Børger Jerstad.

Fol. 70 b. 4. oktober 1670.

Tinget fortsetter på Østre Os i Odal.

Tilstede: Fogden Jahan Steinkul, lensmannen Tor Os med flere.

Ladrett: Oluf Sundby, Engelbret Grimsland, Gunner Rud, Laurits Galterud, Rasmus Ellingsrud og Kristoffer Kjelsbøl.

Jahan Gaarmands sak mot kirkevergene, utsatt fra 3.-10.
1. Anders Mangset skylder 63 rør. 3 ørt. Dom: Han skal betale.

2. Salig Nils Grimslands arvinger kreves for ca. 11 1/2

rar. Arvingene er ikke stevnet.
3. Mogens og Gulbrand Kjølset kreves for 41 rør. 3 ørt 5 sk. Dom: De skal betale.
4. Laurits Fulus part i samme obligasjon er betalt.
5. Knut Kolsrud og Sakarias Fresvoll kreves for 71 tønner rør. - Sakarias påstår at han har betalt 23 rør. til Knut på dette. Men Knut svarer at de 23 rør. var betalt på et kvernkjøp med mere.
Fol. 71 a. Dom: Da endog lagmann Jens Bang ikke har betalt disse to kirkeverger for kirkens halve inntekt 1659 som er utlagt til militien, hvorom de har søkt stattholderen med sin supplikasjon og fått svært derpå: ikke desmindre kan vi ~~ikke~~ dem fra deres obligasjons forpliktelse med rette ei befri. Mens tilfinner dem å betale med billig omkostning, - med mindre vår høye ørighet nädig vil anse de fattige mens store nød og anderledes finner mellom lagmannen, stiftsskriveren og dem, - etterdi samme rest er innberegnet i deres resterende summa, som de hos lagmannen har å søke.
6. Embret Fjells arvinger kreves for 4 rør., som Anders Fjell må tilsvarte.
7. Oluf Haug med sin far Hans Ullerøen finnes skyldig til Ullerøen kirke før 1656 - 10 1/2 rør. 11 sk. Dom: De skal betale.

Fol. 71 b. Johan Heidenreich, med fullmakt på Morten Nielssønns vegner (forrige fogd), forlanger tingsvitne angående enkel forarmede og bortdøde som resterte til Morten Nielssønn, som han har fått dom på, men nå intet er å få etter dem:
Knut ~~Østegård~~ Østegård som er død i armod. Item Anders Holtet og Berger Rud. Nok fra gården i armod Iver Hammer, Erik Moen, Engelbret Bjelker, Peder Ektnær, Harald Børstad, Oluf Ekornhol, Leik (Leeg) Disen, Amund Kjaberg og Anders Disen. Item som ennå lever og intet har å betale med, enda de er ved gården: Harald Nord-Fjellis enke, Ivar Foskerud, Jens Flikkerud, var det brent før. Item Sandnes var øde. Item 5 fjerdingen 1 lispond av Store Os ligget øde i de åringer og ennå. - Hvilket almen bekrefter.

Kirstine salig Vittikin Hus' fordrer ved fogden, resterende landskyld av Paul og Oluf Melstrøm og Tron Langnes. (utsatt fra 3.-5.-70) Paul Melstrøm er fra gården og er forarmet. Tron Langnes leger fram kvittering fra Hus'

senn Niels Hus, for at landskylden er betalt, datert 21.-3.-70. Han frikjenner.
Paul og Oluf Melstrøm tilfinnes å betale.

6. oktober 1670.

Astedssak mellom Bøn, Venjer og Fossum, på disse gårders felles fehavn og utvei, sønnen- og vesten-for Andelven som Verket drives ved.

Saksøkere er leilendingene på Bøn og Venjer et conserves, med rikens stevning ~~xx~~ av 17.-9.-70 mot Verkets inspektør Johan Kaffen. Angår endel lekker og hager, som han ~~xx~~ dels har bevilget Verkets folk, dels selv har innhegnet til bruks.

Fol. 72a. Tilstede: Fogdens fullmektig, hans bror Anders Simenssønn den yngre. Lensmannen Gulbrand Bjørke.

Lagrett: Alf Doknes, Anders Doknes, Jon Langvegg, Oluf Julsrød, Jon Ås, Rasmus Ås.

Saksøkerne er: Mogens Lauritssønn Bøn, Oluf Hanssønn Venjer, Oluf Lauritssønn Venjer, Hans Venjer og Hans Fossum.

Prov: Mikkel Dønum, Oluf Olsønn Fjell (Field) og Helle Må (Moe). - Mikkel Dønum, 63 år gammel, prover: Han vet ikke annet enn at denne mark og skog sønnenfor elven har vært sameie med Fossums gårder. De innhegnette hager var ikke av begynnelsen, men først begynt i den tid Johan Krefting var direktør. Siden er tid etter annen mere innhegnet, og innhegningene strekker seg nå fast rundt om Verket. Tilforn hadde Verkets folk ikke annet eller mere til bruks av denne eiendom enn til kalthager utmed deres hus og Verkets bygning. Eiendommen går til Elbechen.

Oluf Olsønn Fjell, over 60 år gammel, født og oppvokst på Venjer, prover som Mikkel.

Helle Moe, en kvinne ved 80 år gammel, også født og oppvokst på Venjer, - likeså.

- Inspektør Johan Kaffen påstår at han ikke har tillatt seg eller bygt mer enn det som var i bruk i Mørse- li og Johan Kreftings tid.

Retten beser lækrene: Sønnenfor veien til Verket løpendes, 10 lekker. Fra Verket, ved elven opp til Hurdalsvatnet er alt innhegnet norden veien inntil Elbek-

ken, både hestehager, endel til eng og endel som sæs og pløyed. Hvilket saksøkerne påstår igjen bør utlegges til felles bruk som før. Inspektøren mener derimot at det bør bli som det er, mot at saksøkerne innhegner andre steder i sameien som det behager dem. Han framholder at endel av lækrene er kjøpt fra de tidligere brukere av fyrsten av Kurland, og likeså Fossum-gårdene, til Verkets fortsettelse. Verket er overdratt av kongen til fyrsten av Kurland som pant, ikke som eiendom.

- Henvises til lovlige prosess.

7. oktober 1670.

Allmennlig sakting på Myrer tingstue i Eidsvoll.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Gulbrand Bjørke med flere.

Lagrett: Halvor Ås, Oluf H. Venjer, Tor Oppsal, Gunner Blekstad, Anders Doknes, Oluf Guttormssønn Bærli, Oluf Julsrød, Pedér Stensby, Gunner Kalsegg, Oluf Eriksønn Bærli, Rasmus Åsøg og Hans Løken.

Forordninger og stattholderbrev leses.

Tinglyses: 1. Et makeskiftebrev datert Grue i Nes 24.-8.-70, lydende på Bærli 2 skippund tunge, land og vann, foss og kvernstø ets. som Oluf Grue har avstått til fogden Anders Simenssønn imot Finholt i Nes, 2 1/2 skippund, og Munkerud i Nes 1/2 pund, med underliggende tømter og plasser Fjell (Field) og Brandstorp ets. som fogden hjemler Oluf Grue til vederlag! Begge har meddelt hinanden likelydende gjenpart.

2. Et frivillig opplatelse- eller gavebrev utstedt av Børger Guttormssønn Elstad til sin søsterdatters sønn Kristoffer Jenssønn Elstad. Børger har inngitt seg til Kristoffer med allsin formue rørendes løsøre, mot Kristoffers løfte og forplikt å forsørge ham livsbrød og en hederlig begravelse, og deretter nyte det som kan finnes beholden etter ham. Datert 11.-7.-70.

3. En transport på den eng Våtli liggende utmed Fremmen her i sognet, som fogden Anders Simenssønn har overdratt - med samme rett som han har fått den av Oluf Pedersønn vever (Weffuer) - til Søren Amundssønn Berger. Datert 1.-2.-66.

4. Et odelsløsensbrev utstedt av Mikkel, Børger, Oluf og Jens

Kristoffersønner her i soget til Torger Åsek i Skjedsmo. Det lyder på & lispund odelsgods i Stensby i Eidsvoll, som deres far hadde pantsatt, og som de nå har fått odelsløsen for. Datert 16.-6.-70. Brevet er skrevet på (stemplet) papir nr. 10.

Fogden protesterer mot at brevet tinglyses, da det ikke er skrevet på riktig sort papir. Han påstår at brevets innhold og verd derfor er forbrutt. - Brevet arresteres derfor i retten til sakens utgang.

Angående Laurits Nilssønn Vilbergs krav for hans reise til Danmark. (Jfr. Gjerdrum 24.-9.-70) Almuen vil betale ham som i Gjerdrum.

Fogden saksøker med rikens stevning Bård, Halvor og Laurits Brøstad, Gulbrand Torstensønn Hol, Even Finstad, Jon Langveg, Laurits Knai og Østen Frilset.

Bård og Halvor Brøstad og Gulbrand Hol tiltales for at de skal ha høstet høy og korn i kongens almenning. Bård Brøstad svarer at han og de andre to sådde 3 kvarter rug forleden år. De visste da ikke at det var i kongens almenning. Rugen henger der ennå, og er grodd og helt fordervet.. Lensmannens senn Laurits Bjørke, Nils Sandor og Oluf Habberstad som har vært øppen og besett rugen, bekrefter dette.

De saksøkte sier at rugen var sådd i nordli og var sent skjærendes. Den ble skæret lørdagen nest før regnet begynte, så de ikke kunde få hasset den.

Dom: Rugen er forbrutt til kongen. De skal også erstatte den skade de har gjort på skogen, når den blir lovlig besiktet.

Even Finstad og Jon Langvegg var oppnevnt til formyndere for Michel Kjeldssønn Stub. (Jfr. Hauger 13.-7.-70)

Fogden påstår dom for at de skal overta vergemålet. Even Finstad unskylder seg med sin alderdom, og at han er verge for endel av sin salige bror Amund Nordbys barn.

Jon Langvegg unskylder seg med at hans stedbarns arvegods ennå innestår hos ham. Videre for at han står i gjeld hos andre godtfolk for de finger han har innløst den gården som han besitter, og eier ikke mer fast gods enn den.

- Da etterdi stattholderen har fritatt Oluf Nørde og

Fol. 73 b.

Halvor Røtnes for å være formyndere for Michel Kjeldssønn, - kan vi ei befri Even Finstad og Jon Langvegg for samme om- bud. De skal møte ~~fra~~ på Hauger 24. oktober og motta samme gods.

Østen Frilsets sak utsettes til neste ting, da han er syk. Østens kvinne har møtt og opplyser om hans svakhet.

Fogden har stivnet Jon Kristoffersønn Frilset for leiemål med Gjøe Tøresdatter. De er nå trolovet. Jon møter ikke. Han skal bøte sin sikt etter kongens brev (9. art), såfremt de ekter hinanden.

Gulbrand Bjørke - på Ingrid Gunnersdatters, salig Søren Bergers enkes vegner - har stevnet Tarald Amundssønn Fremmen. Tarald har tiltatt seg og i 4 år bruk engen Vælti som tilhører Ingrid og hennes salige mann. Påstand: Tarald skal betale de 3 års høy-avgrede, og ikke befatte seg mer med Vælti eng. - Tarald møter og sier at han har kjøpt samme eng av sin salige bror Søren Amundssønn. Han betalte først 40 rdr. og restet 10 rdr. i 3 år. Da betalte han dem til Alf Jakobssønn på Sørens vegner. Han fikk ikke brevene for engen før broren døde. Tarald beroper seg på prov: Rasmus Jensønn; Alf i Vollen og Nils Sandholt.

Utsettes til første ting. Imens skal det innhøstete ligge u- rørt til dom går..

Fol. 74 b. Morten Nielssønn, forrige fogd over Solør og Østerdalen, nå boende på Store Hverven i Stange, har ved sin fullmektig Gulbrand Bjørke stevnet Mattis og Jakob Sander for resterende landskyld. Jakob Sander møter og legger fram Søren Nielssønn, klokker i Grue, hans kvittering for 2 rdr. landskyld for 1668, datert 9.-7.-69. Videre sier Jakob at han forleden ikke betalte 2 1/2 rdr. på landskylden for 69 til Morten Nielssønn selv.

Mattis Sander møter også og syarer at han er br. Laurits Grams landbonde og har intet med Morten Nielssønn å bestille. Morten Nielssønns andre landbonde Laurits Sander er ikke stevnet. - Mattis frikjennes for kravet. For Jakob Sanders vedkommende utsettes.

Østen Frilset har med rikens stevning innkalt prov. Østens bror Nils Sandholt legger fram stevnøgen. Østens kvinne Åse Frilset beretter at Østen ikke var tilpass, og derfor ik-

ke kunde møte. De to prov som tjener hos Alf i Volde len, er i skyssferd og er ikke kommet tilbake før motbør skyld. De andre prov fra Eidsvoll og Oluf Askelsønn Plogstad fra Ullensaker møter. Likeså Sakse og Amund Frilset som er stevnet til å høre provene.

Fol. 75 a. - Utsettes.

Alf Jakobssønn har stevnet Jon Stefferud for 3 rdr. Jon møter og erkjenner gjelden. Dom: Jon skal betale de 3 rdr. og gi kost og tæring.

8. oktober 1670.

(Rasmus Jenssønns skrift.)

Tinget fortsetter på Myrer i Eidsvöll.

Samme lagrett som 7.-10.

Fogden forlanger - og får - dom på restanser.

10. oktober 1670.

(Hans Thommessønns skrift.)

Allmennlig sakting på Vägstad tingstue i Nes.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Søren Røtnes med flere.

Lagrett: Oluf Grue, Hans Fyri, Jon Fyri, Gulbrand Mørdre, Etter Strøm og Even Køtnes..

Forordninger og stattholderbrev leses.

Ingen av almuen har villet byde på de auksjonerte tinner i dette ~~saga~~ fogderi, formedelst deres fattigdom ets.

Fol. 75 b. Tinglyses: 1. Et skjærebrev utstedt av Gudmund Paulssønn, på Finholt med underliggende ~~plasser~~ Munkerud og andre rydningsplasser, Fjell og Brahdstorp ets., skyld 2 1/2 pund 1 fjerding, som han har solgt til fogden Anders Simenssønn for 300 rdr. in specie til evig ødel. Datert 15.-8.-70.

2. Måleskiftebrev mellom fogden Anders Simenssønn og Oluf Grue (Bårli i Eidsvöll mot Finholt med mere i Nes, se tyrer 7.-10.-70). Datert 24.-8.-70.

3. Et gammelt skiftebrev datert Løken i Askim sogn 23. 2.-1598 som formedelst alderdom nå er utkopiet, under

4 menns hender og 2 bumerker og signeter autorisert, datert 19.-4.-70.

4. Et kjøpebrev utstedt av Oluf Syvertssønn Nørre til Anders Simenssønn den yngre, på den halve sagstød og foss som ligger i Kjensmo å nedenfor Thomas Holsts sag. Datert 15.-5.-70.

5. Et skjærebrev utstedt av Tor Alfssønn Bergsødegard til Erland Berg, på en halv kvernoss i Kjensmo å, skylder 2 1/2 lispond, for 10 rdr. Datert 12.-6.-1647.

6. Et skjærebrev utstedt av Kristoffer Amundssønn Nedre Seter i Odal på hans hustrus vegner, til Even Torsønn Auli her i sognet på 1 fjerding ødelsgods i Auli, for 25 rdr. Datert 19.-3.-70.

Fol. 76 a. Thomas Holst av Kristiania - ved sin fullmektig Hans Jenssønn Bugge - saksøker med rikens stevning av 7.-9.-70:
1. Torsten Kjensmo for resterende landskyld med mene.
2. Gulbrand Rud for 45 rdr., for landskyld, første- og tredjeårstage med mene.

3. Gulbrand Klods-Bodding for en kausjon som Holst har gjort for ham overfor Niels Toller.

Torsten Kjensmo svarer at han har ~~gitt~~ levert 20 tylfter sagtømmer ved Holsts sag forleden sommer, likesom han tidligere alltid har pleid å betale sin landskyld med sagtømmer. Holst svarer at det bør han bevise. - Alle Torstens grader bevitner at tømmeret ligger ved sagen. Torsten sier at han alltid har betalt med tømmer i de 12 år han har bodd på Kjensmo. Utsettes i 6 uker.

Fol. 76 b. Gulbrand Rud er fra gården, og sier at han har betalt mer enn det er ham gjeldt. - Utsettes.

Gulbrand Klods-Bodding sier at han har betalt 54 rdr. på sin gjeld med tømmer og bordkjøring, men har ikke fått regnskap. - Holsts fullmektig legger fram Thomas Holsts obligasjon, (tsiadt) på Gulbrand Klods-Boddings vegner til Niels Toller. Den er datert 1.-12.-66 og er på 58 rdr. 16 sk. Etter byfogdens dom av 28.-3.-67 over Thomas Holst, er obligasjonenx betalt 26.-1.-70, med kost og tæring og interesse (= renter), ialt 83 rdr. - utsettes.

Thomas Holst lar fredlyse sine gårder Kjensmos, Foss' og Aulis tiliggende skoger og mark, land og vann ets. Datedt 9.-10.-70.

Laurits Vågstad, med fullmakt fra Morten Nielssønn på Store Hverven på Hedemarken, legger fram rikens stevning av 21.-7.-70 over Jens Thommessønn Holter. Videre legger Laurits Vågstad frem en fullmakt fra hr. Laurits Olssønn ~~sønn~~ på Grue til hans svigersønn Morten Niels-

- Fol. 77 a. sønn til å prosedere saken.
Videre en kopi av den kontrakt som er opprettet mellom dem, datert Grue prestegård 1.-5.-62.
Jens Thommessønn møter og påstår stevnemålet kassert.
Kjennelse: Stevnemålet kasseres.

Fogden spør Jens Thommessønn og Oluf Veset om de erindrer at de for noen år siden underskrev til vitterlighet med Johanne Holter på et pantebrev på 1/2 skippund i Holter for 50 rdr., - ettersom dette pantebrev for noen

- Fol. 77 b. tid siden med flere andre brev var kommet i vann og skal nå være ganske fordervet. De to tilspurte ~~sønner~~ bekrefter at de underskrev.

Jens Thommessønn har stevnet Peder Åvol for gjeld 5 rdr., Alf Jonsrud for 29 1/2 rdr. 21 sk. av hvilken gjeld broren Eskil rytter på Valstad har sagt god for 10 rdr. Peder Åvols sønn Gulbrand Pedersønn erkjenner gjelden på sin fars vegner. Avsagt: Peder Åvol bør betale de 5 rdr. (as. v.). - Alf og Eskil møter ikke.

Følgende seks menn tilnevnes lagretten mens jordeboken forfattes: Oluf Veset, Sæbjørn Tveithaug, Kristen Fenstad, Gulbrand Brauter, Jens Åmot og Hans Knebrøt.

Angående Laurits Nilssønn Vilberg fra Serum, hans krav for reise til Danmark, (jfr. Gjerdrum 24.-9.-70). Almuen lever å betale ham som de i Gjerdrum.

11. oktober 1670.

Tinget forsetter på Vågstad i Nes.

Tilstede: Fogdens bror og fulimektig Anders Simenssønn den yngre, Kasmus Jenssønn selv, lensmannen Søren Køtnes med flere.

Fol. 78 a. Lagrett: Oluf Grue, Even Køtnes, Gulbrand Brauter, Oluf Veset, Jon Fyri og Otter Strøm.

Tinglyses: 1. Et kjæpebrev på 6 lispund i Skarning for 36 rdr., utstedt av Tor Husmo, Peder Gierdsøn (= Gjersøyen i Odal ?) og Oluf Folberg på deres hustruers vegner, hvis del det er, til deres svoger Mogens Olssønn Skarning. I samme brev er også overdratt 6 lispund pantegods i Skarning for 30 rdr. Datedt 16.-3.-64 under 5 signeter.

2. Et gjætebrev utstedt av Oluf Herrud og Nils Hogset i Odal på deres hustruers vegner til Engelbret Disen, deres svoger, på 4 lispund i Karffuerud i Aanemi (?) her i sognet. Datedt 3.-3.-70.

Torsten Kjensmo - ved fullmekting Jens Anderssønn - saksøker med rikens stevning av 22.-6.-70: 1. Kristen Fenstad for 7 1/2 riksdaler.

2. Angild (!) Stahaug for 4 1/2 rdr.
3. Oluf Folvell for 10 rdr.
4. Amund Lille-Frogner for 5 rdr.
5. Gulbrand Kløds-Bodding for 1 1/2 rdr., og
6. Erik og Gudmund Skirset for 8 rdr. - som de skal skynde ham etter hans salige far.

Kristen Fenstad svarer at han betalte 4 rdr. iger. Besten skal han betale om 8 dager.

Knut Bodung møter på Angild Stahaugs vegner og vedgår gjelden. - Oluf Folvell møter og sier at han er forlikt med Torsten Kjensmo; Torstens krav kvittes mot at Oluf Folvell har underholdt sin kones foreldre i 17 år. De var også sålig Engelbret Kjensmos foreldre, og han burde ha underholdt dem som en sønn, like vel som Oluf, en svoger, gjorde. Torsten bekrefter dette.

På Amund Lille-Frogners vegner møter hans sønn Knut Amundsønn og vedgår gjelden.

Erik Skirset vedgår gjelden på egne og sin sønns vegner.

Døm: Alle de saksøkte undtagt Kristen Fenstad og Oluf Folvell, skal betale.

Fogden - ved fullmekting Anders Simenssønn den yngre - saksøker med rikens stevning Johanne Holter for resterende skatter og rettigheter, ialt 67 1/2 rdr. 2 sk., og 8 ertuger 13 merker bot for oversittelse av rikens stevning.

Johanne møter ikke. Skal derfor bote 8 ertuger 13 merker

selv til kongen.

Velbyrdig frue Inger Rytter salig generalmajor Reichweins - ved fullmektig Søren Køtnes - har stevnet Jens Anderssønn Hundslund (?) Brandstorp, gefreider under hr. oberstløytnants kompani, for resterende landskyld av Taterud, 3 fjerdinger tunge for 1669.

- Fol. 79 a. Jens Anderssønn svarer at han i desember forleden sa opp gården, som han har brukt i 10 eller 11 år. "endog hun det ikke vildet tilstå, men sendte ham bud med Christoffer Rytter (?) rytter?) at han skulle bruke den, endog den meste plogtid var da overstanden". Ti han skulle svare landskylden dette år enten han brukte gården eller ei. Deretter tiltratte han og sådde noe lite der forleden vår. Det ligger ennå på stedet tillikemed høyet. Kristen Fenstad og korporal Erlebach hadde begjært å få samme plass til bruks. Da vilde hun ikke samtykke det, med sa at plassen var henne ikke oppsagt.
- Dom: Jens Anderssønn skal betale den resterende landskyld, og dessuten alle skatter som forfaller til jul. Han har forbrutt sin førstebrygsel.

Fogden fortægger - og får - dom på restanser.

Tinglyses: Kristen Hellessønn Hvams bevilkningsbrev, gitt hans eldste sønn Helle Kristensønn: Imidlertid han flytter til en annen gård at bo, så vil faren ikke innta noen andre av sine barn på gården til bruk eller besittelse, imot den eldste sønns vilje, som all Hvams åsete bør (tilkomme). Og dersom Helle forårsakes å flytte til hvem før faren dør, da skal han ha halvparten av Hvam til besittelse. Datert 18.-9.-70.

12. oktober 1670.

Besiktelse av gården Greni i Nes, som Amund (?) Abrahamsønn til dess har brukt. Foretas etter biskop Hans Rosings (ved fullmektig Nils Nilssønn) begjæring.

Tilstede: På fogdens vegner hans bror Anders Simensønn den yngre. Førnevnte landbønde. Lensmannen Søren Køtne-

Lagrett: Oluf Kjelstad, Kristen Fenstad, keier Horgen, Hans Hommen, Abraham Teisen, Erik Rud.

Der finnes 6 små jorder hvor (når et trædes) sås årlig

til 13 a 14 tønner av alle slags. Bare én liten uteng ansett til 9 eller 10 sommerlass høy. - Takseres til 2 1/2 skippund tunge. Skylden er tidligere 1 1/2 *² pund malt 15 lispond mel og 3 pund smør. Åboten takseres på 8 hus: 1. Den store lade 10 rdr. 2. Det gamle fehus ganske forråtnet - 16 rdr. 3. Den fem-vegget lade - 8 rdr. 4. Et loft med kornbed under - 4 rdr. 5. Sau- og gjeltefjøs - 5 rdr. 6. Den daglig stue av alder ganske udyktig - 24 rdr. 7. Størhuset - 10 rdr. 8. Kjølen - 3 rdr. Dessuten: Svinehuset, Den gamle stall, stolpedøden og en liten stue hvor husfolk tilholder.

Samme dag (12.-10.-70)

Besiktelse av Kjus i Nes, som nå ligger øde.

Tilstede: Anders Simensønn den yngre og lensmannen.

Lagrett: Oluf Lundberg, Tor Husmo, Aslak Fjuk, Amund Hundstad, Anders Arnes og Brynil Fossum.

Fol. 80 a.

Gården skylder nå 4 1/2 pund smør og 2 1/2 skippund tunge. Befinner 5 jorder, hvor i når ett trædes, kan sås til omlag 14 tønner korn av alle slags säd. En liten uteng til 2 vinterlass høy, og i jordene kan høstes 20 vinterlass høy. "Ti det er hel skreen egn." Derfor avsatt og redusert til årlig landskyld 2 skippund 1 fjerding. Åboten på husene takseres til 16 1/2 rdr., og på skigardene 20 rdr.

19. november 1670.

Ketten satt på Nestebø tingstue i Brue. Sak mellom Sakari-as Lier (Lyr) og Hans Fusker. (Jfr. 3.-12.-69)

Tilstede: Lensmannen i Odalen Tor Os.

Lagrett fra Odalen: Jon Seter, Engelbret Grimsland, Nogens Kjølset, Gunner Rud, Peder Greaker og Laurits Øyset.

Fol. 80 b.

Hans Fusker møter ikke. Skal derfor bøte 8 vrtuger 13 merker selv.

21. november 1670.

(Ekstrarett) på Vågstad tingstue i Nes.

Thomas Molsts sak mot Torsten Kjensmo, Gulbrand Rud og Gulbrand Kjøsbedding. Utsatt fra 10.-10.-70.

Lagrett: Oluf Grue, Even Røtnes, Jens Fyri, Jon Fyri, Gulbrand Mørdre og Otier Strøm.

Før saksøkeren Thomas Holst møter ingen.

På Gulbrand Klods-poddings vegner møter heller ingen. hans kvinne er nylig død. Torsten Kjensmo og Gulbrand Rud møter og framholder sine motkøy. Torsten blant annet at han har underholdt Thomas Holsts sagmester i 5 uker.

Da etterdi Thomas Holst uteblev, - bør han gi motpartene billig kost og tøring, og har tapt saken inntil han stevner påny. Derforuten er han pliktig å svare til sitt verneting for kongens rett (: krav på bot for uteblivelse i egen sak) når byfogden søker ham derfor.

22. november 1670.

Kettergang på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Hannibal Stub, med rikens stevning av 31.-10.-70 mot fogden Anders Simenssønn.

Tilstede: Fogden over Nedre Romerike Jens Paulssønns fullmektig Laurits Vilssønn Vilberg fra Sørum. Lensmannen Hans Halvorssønn Frogner, og Rasmus Jenssønn selv.

Lagrett: Gulbrand Høni, Halvor Tørshov, Børger Vang, Kristoffer L. Sandum, Villum Rogstad og Oluf Halvorsønn Sandum.

Hannibal Stub legger fram sin stedmors, Maren salig Kjeld Stubs, obligasjon av 26.-11.-66, lydende på 712 rdr. Derpå er betalt til lagmann Hegerfeldt på de Stubers vegner 497 rdr. 2 ørt 16 sk. Stub sier at endel mire skal være betalt på samme obligasjon til deres (brødrene Stubs) factor, en kjøpmann i København Jørgen Finckenhoff. Men Stub vet ikke hvor meget. Stub legger også fram den før omtalte obligasjon på bøker, datert 27.-11.-66.

Fol. 82 a. På fogden Anders Simenssønns vegner møter rytter Kristen Tiis med saksøktes innlegg. Fogden meddeler at han vil appellere lagmannens kjennelse til overhofretten.

Fol. 82 b. - Stilles i berø til overhofrettens kjennelse foreligger.

23. november 1670.

Astedssak på i skogen mellom Herberg og Sundby i Nannestad. Paul Hafstad og Amund Låke har med rikens stevning av 17.-10.-70 stevnet prov for å befri seg for jernverkets inspektørs beskyldning: at det skulle ha oppstått skogvarme av deres bratbrenning, hvorpå en stor del kulev er opbrent. Inspektøren er stevnet til å høre provene. (Jfr. 1.-10.-70)

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Tor Eset med flere.

Lagrett: Jakob Ukustad, Hans Ukustad, Oluf Ukustad, Laurits Låke, Erik Nannestad og Gullik Lyshaug.

Både Paul Hafstad og Amund Låke møter, men har for sin enfoldighets skyld befullmektiget Kristen Tiis til å legge deres stevning i rette med mere.

Fol. 83 a. Inspektor Johan Kaffen møter med begge sine bergskrivarere: Andreas Bæglum og Steffen Nielsønn. Inspektøren har utatt rikens stevning av 20.-10.-70 mot Paul Hafstad og Amund Låke.

Pauls og Amunds provføring skal derfor bero til neste ting.

9. desember 1670.

Ting på Vågstad tingstue i Nes.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Søren Røtnes med flere.

Lagrett: Even Røtnes, Halvor Røtnes, Jens Amot, Aslak Fjuk, Gulbrand Mørdre og Oluf Kjølstad.

Fogden frelyser kongens og kirkens skoger.

Fol. 83 b. Leses: 1. Kongens brev og privilegium, meddelt hans til hans hofbogfører i Kristiania, at han i sin og sin hustrus livstid må selge bøker uten innpass og forfang av andre bogførere her i Kristiania stift., item almanakker som er stemplet med Henrich Giedes stempel. Datert København 23.-8.-70.

2. stattholderens brev om rytterskatten, at halvparten skal betales, - og om tiendens antegnelse. Datert 29.-10.-70.

15. desember 1670.

Alminnelig ting på Lauten tingstue i Ullensaker.
Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Hans Halvorssønn Frogner med flere.

Lagrett: Torger Lund, Oluf Lauten, Hans Lauten, (Even Nafstad, Oluf Lystad), Sven Oppen og Bottel Hilleren.

De samme brev leses som på Vågstad 9.-12.

Fogden fredlyser Kongens og geistliges skoger.

Oluf Julsets sak mot Gulbrand Furuset, utsatt fra 23, -~~16~~ 9.-70. Oluf Julset har stevnet prov om de ord de skal ha hørt av Nils Stokstad. Til å høre provene er stevnet Nils Stokstad og Gulbrand Furuset som møter personlig, og hr. Hans. For ham møter hans ~~hans~~ sønn Jonas.

Fol. 84 a. Prov: 1. Kristen Furuset. 2. Gulbrand Kristenssønn Furuset, 3. Unge Oluf Stokstad. 4. Gullik Johanssønn

Fol. 84 b. (kalles også sted Gullik Ås). 5. Gudmund Hovin - møter ikke. 6 Even Nafstad. Han har ikke noe å prove om Nils Stokstads ord, men nevner mellom annet at Gudmund Hovin vilde hjelpe Nils til å få bygslet) Brudal hos presten. Mr. Hans nektes ham det, og sa at han vilde ha Brudal til Seter.

Nils Stokstad sier derimot at hr. Hans bød ham Brudalen for hans umake. Men han vilde ikke det, men heller ha Holen, - den gamle mann der var da død, - og presten lovte ham det. Og da stod det vel til, så lenge han kunde tjene dem noe. Men når han skulle ha noe for umaken, er det ikke så vel. Nils berørper seg på å bevise det med prov: Gudmund Hovin og Hans Oppen.

Hans Oppen har nå flyttet til Nes, og må stevnes der om fornødiges.

- De andre vitner prover om hva som ble sagt i en likferd hos Gulbrand Furuset. Det framgår at Nils ikke lenger bruker Stokstad. - Provene edfestes.

Fol. 85 a. Niels Thomnessønn, salig Nicolaus Orloffs etterlevreskes fullmektig, har stevnet Laurits Halvorssønn Bjørke og Laurits Rasmussønn Bjerke, for overskuddet over rytterbilletten av deres jord for 1663, 64, 65 og 66, årlig 3 rdr. 3 ørt 11 sk. Fullmektigen påstar at de

bør svare saksøkersken dette. Likeens for 67 - 3 rdr. 3 ørt og for 68 - 7 rdr. 2 ørt.
Laurits Halvorssønn var ikke levlig stevnet, og møter ikke. For Laurits Rasmussønn møter hans sønn Tron. Utsettes. Fullmektigen vil stevne korporaten Laurits Halvorssønn med rikens stevning.

Mogens Lauritssønn - med fullmakt for salig Vittikind Hus' enke - Kirsten Nilsdatter - fordrer resterende landskyld av: Laurits Hovin og hans grande. Nils Hovin for bygspenger 30 rdr. Han sier at han rester bare 12 1/2 rdr. Peder Holm. Salig Olufs enke (for hennes landskyld skal Kristoffer ibid. ha mottatt 1 skyd til 2 rdr.). Dom: Laurits Hovin frikjennes for kravet da han har betalt til fogden. De andre saksøkte skal betale.

17. desember 1670.

Alminnelig ting på Gjerdum tingstue i Gjerdum.
Tilstede: Fogdens fullmektig Mogen Lauritssønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Hans Frogner med flere.

Lagrett: Bjørn OIstad, Oluf Nitteberg, Klemet Hensi, Oluf Fjälstad, Simon Brådal, Oluf Kråkvål.

De samme brev leses som på ~~Krakkx~~ Vågstad 9.-12.

Fogden fredlyser kongens og geistliges skoger.

Leses: En stevning som Birgitte Svenningsdatter har forhåvet over sin mann Ellef Gunnersønn som skal ha romt fra henne for 5 år siden. Hun stevner ham derfor til Kapitlet til atskillelsesdom førstkommande Pauli ~~sankt~~ conversiones. Stevningen datert 16.-11.-70 under stattholderens og bispens signetter.

Fol. 86 a. Tinglyses: Et pantebrev fra Gunnar Heraldssønn Hensi på 7 lispond som er hans kvinnens odelsgods i Fjälstad som Kjell besitter, for 29 rdr. til pant å følge Hans Hanssønn Ask inntil pengene igjen betales. Datert 2.-4.-70.

Oluf Gulbrandssønn Brådal inngår forlik med Simen Brådal: Simen har i 3 1/2 år underholdt Olufs barn som var født uten ekteskap og som moren er død ifra. Oluf skal derfor innen år og dag betale Simen 5 rdr. foruten det han før

har fått. Simen løver derimot å forsørge samme pikebarn Ingeborg enten til mulds eller til mands.

19. desember 1670.

Alminnelig ting på Holtet tingstue i Nannestad.

Tilstede: Fogden Anders Simenssønn, lensmannen Tør Eset med flere.

Lagrett: Knut Rovöl, Halvor Hylli, & Knut Døli, Askel Jaer, Knut Austad, Tron Elton.

De samme brev leses som på Vägstad 9.-12.

Tinglyses: 1. Et skjøte på Gunnildrud som fogden Anders Simenssønn har solgt til prosten Thomas Trugelsønn. Datert Gjerdrum 5.-11.-~~69~~ 69.

Fol. 86 b. 2. Et skjøte på 1/2 fjerding i Økri som Oluf og Kristoffer Toressønner på Åmot her i Nannestad hjemler fogden Anders Simenssønn. Datert 18.-4.-70.

Fogden har stevnet Tør Gutu for resterende rettigheter, 9 rdr. 1 ort 13 sk., som er utlagt på skifte, og som Tør har beholdt. Videee for landskyld med mene.

Dom: Tør Gutu har forbrutt sin bygsel.(1/2 pund). Han skal betale landskylden og den øvrige fordringer.

Fogden har stevnet: 1. Mats Totner som siden er død.

2. Gunner Mjæleberg, nå syk.

3. Hans klokkers enke for 16 rdr. 1 ort 23 sk., hvorav hun betaler 3 rdr + 3 sk.

4. Steffen Maura for 15 1/2 rdr. Han møter ikke.

6. Kristoffer og 7. Bard Eset.

Fol. 87 a. 8. Arne Hokringlerk for atskillig års tiende som han har kjøpt og ikke betalt, ialt 15 rdr. Sudmund svarte mot dette krav at endel er betalt.

- Dom: De skal betale det som de ikke kan bevise er betalt.

Angående formynderskapet for Sunnhild Kjeldsdatter Stub. Laurits Løtby som sist var utnevnt til verge for halvparten av hennes arv, fritas nå for vergemålet, formendelst hans store alder og skrønelighet, og for at han tilforn har vært betyngt med vergemål for salig hr.

Henriks barn. Fogden har istedet oppnevnt Oluf Amundsønn Løken til å overta vergemålet sammen med Berger Erpestad.

Kristoffer Grøsåker saksøker med rikens stevning sin værbror Håvor Nilssønn sammested, angående åsetets besittelse på Grøsåker. Håvor bruker nå halve Grøsåker mot Kristoffers minde. Kristoffer legger fram: 1. Et skiftebrev datert 29.-3.-69 hvor i Kristoffer som eldste bror er tilskiftet åsetet på Grøsåker, med sin arvelodd deri.

2. Hans sonlige fars bygselseddel på halvdelen av gården, datert 2.-4.-1648, og tinglyst 15.-6.-67. Kristoffer sier at han allikevel ikke fikk noe bruk i gården så lenge farren levde. Han har brukt halvparten bare i 3 år. Han har også innløst annet gods i gården, ø lispond 1 remål. Han har også (ved Peder Foss og Nils Foss) tilbuot å betale Håvor 10 rdr. bygselpenger tilbake.

Håvor Nilssønn legger fram sin bygselseddel, også den under salig Oluf Grøsakers signet, på halvparten av Grøsåker, datert 29.-9.-63. Håvor mener han bør beholde sin bygsel, helst etterdi den andre værbroren Kristoffer Bjertnes i Nittedal har bevilget ham å bruke hans arvelodd i Grøsåker. Håvors væmor møter sammen med Håvor. Hun vil at hennes datter og Håvor fortsatt skal bruke halve gården, da hun oppholder seg hos dem. Gården er hennes odel, men er skiftet med hennes samtykke.

Forlik: Selv om åsetet etter loven tilkommer Kristoffer Olssønn som eldste bror, men etterdi Grøsåker er morens odel, og hun begjærer sin værelse og opphold hos datteren og svigeren på stedet: Så er partene forlikt: Håvor Nilssønn skal fremdeles beholde halvparten til bruks så lenge moren lever og han sannfig og sammelig forsørger henne.

Fol. 88 a. Etter morens død, om de da lever, er Kristoffers rett deri ubeskaret forbeholdt.

Fogden fredlyser kongens og geistligethens skoger.

Sak mellom Verkets inspektør Johan Kaffen og Paul Hafstad Amund Løke. Utsatt fra 23.-11.-70.

Lagrett: Erik Nannestad, Jakob ~~og~~ Ukustad og Laurits Løke. I stedet for Hans og Oluf Ukustad og Gullrik Lyshaug som har forfall; Jakob Bjertnes, Oluf E. Børke (Bierche), og Laurits Skjennum.

På inspektørens vegner møter ingen.

Fol. 88 b. Paul Hafstads og Amund Lækes fullmekting er Kristen liis.
Dom: Inspektør Johan Kaffen bør erstatte Paul Hafstad
og Amund Læke billig kost og tæring, og har tapt sa-
ken til han stevner påny.

Fogden lar fordre i retten Gulbrand Lauritssønn Krings-
ter som har tjent på Haauum. Han har besovet sitt søs-
kenbarn Ase Gislesdatter og avlet barn med henne.

Hun ligger nå i barselseng og kan derfor ikke møte.

Dom: Etter å ha utstått kirkens disiplin bør han for-
føye seg til et av bergverkene her i riket og arbedde

Fol. 88 b. der i 3 års tid, ettersom han neppe er kommet til myn-
dige år og er hel ung, og da setter kristelig forhold
komme og nyde fri leide, etter resessens og kong Fred-
rik 3.s forordning av 24.-2.-1654. Han eier aldeles
intet, og derfor kan intet føres til regnskap som kan
forbrytes til kungen.

21. desember 1670.

Alminnelig sakting på Østre Os tingstue i Odal.

Tilstede: Fogdens svoger og fullmekting Peder Clause
sønn, Rasmus Jenssønn selv, lensmannen Tør Os med flere.

Lagrett: Engelbret Grimsland, Kristoffer Kjelsbøl,
Syvert Stomperud, Oluf Sundby, Kristoffer Leikvang og
Jon Glumsås.

Tinglyses: En pantebrev på 1 1/2 skippund i Holt her
i sognet, som Jon Øvsløssønn Frogner i Nes har utstedt
til sin bror Kristoffer Trauten (Trøyften) for 220
rdr. Datert 1.-12.-70.

Fol. 89 a. Hr. Laurits Grues ^{barns} sak mot Sigrid Stomperud. Utsatt
fra 3.-10.-70. Børger Stomperud har ikke etterkommet
avtalen om at han skalde bygsle gården. Da enken Inge
Stomperud som er leilending, ikke er stevnet, men alle
ne hennes datter Sigrid, så har saksøkeren forøyeves
gjort dette stevnet.

-----ooooo-----

(Tingbok nr. 14 innehøi er 96 blad. Derav
er 89 beskrevne. Rasmus Jenssønn har
ført inn forretningene 12.-4., 13.-4., 28.-6.
og 8.-10. Det øvrige inngår av Haauums overskrift.